

Mielőtt elindult, a tükörbe nézett.
Összecapta kezét; jaj! hisz így még szebb!
Ez pedig baj lenne. Mit esetenkednék,
A ki neki nem köll, mindenféle szerdek?

Hol a rongyok alól valami kilátszott,
Termete búbája ott volt legsugárzóbb.
Ha csak szédítő volt hosszú ruhaaljban,
Borzasan, meztláb már kiállhatatlan!

Hát a mint az uton, szép virágos réten,
A hol a libáit pihenteti épen,
Foltot varrogatna a rongyos ruhára —
Ottan akad ám egy szép juhász bojtárra.

Hej! ennek se kell több, oda ül melléje.
Isten jó nap! — egybe szóba ered véle.
Kérdi, hova való? hogy ki a szüléje?
Mintha sejtene, hogy olyan magaféle.

Mert hát biz őt sem a gólya költötte ám.
Hátha ez se olyan egész parasztleány.
Hátha őt is arany bölesében ringatták —
Csakhogy az övét meg elverték az apák?

Mert hát akkor volt ez, abban az időben,
Mídon sok derék úr volt menekülőben.
A hazának szolgált, a királynak vétett;
Rá is ki volt mondva a halálítélet.

Apja már elvérzett, aztán a mi kis juss
Maradt volna rája, elvette a fiskus.
Mikor iskoláit már félig kijárta,
Ez a veszedelem akkor szakadt rája.

Hogy az üldözői rá ne találának,
Öltözött parasztnak, szegődött bojtárnak.
Ez a szép cseléd is hát ha uri fajta?
Mintha ilyen tempó látszanék is rajta.

Biz aligha úgy nincs. Kezén a szegénynek
Nyoma szokott lenni ásó-kapanyélnak.
Ezé pedig olyan üde, mint a harmat.
Kicsi finom lába fehér, mint a vert hab.

Hej de világ szépe, de gyönyörű gyermek!
Csakhogy nem való ez a szegény embernek!
Gondolja magában keservest sohajtva,
De oly hangosan, hogy a lány is hallhatta.

«Hát» — feleli ez rá — «biz azt eltaláltad.
Nekem a szegénység legnagyobb utálat.
Ugy vagyok nevelve fényes uri módban,
Nem én vagyok oka, hogy ide jutottam.

«Gazdag volt az apám — szomorú történet —
Mire ép felnőttem, minden semmivé lett.
Ugy biz én, bevallom, magamba folttettem,
Gazdag ember legyem, a ki elvesz engem.»

A szegény legénynek erre a beszédre
A szive tájáig majd befagy a vére.
De meg-meg csak annál nagyobb lángra lobban;
Hideg szél a tüzet neveli még jobban.

Mostan tudja hát már, hogy mi az a vagyon?
Szegénysége most fáj elször, de nagyon.
Mostanáig a pénz ő előtt semmi.
Ugy, de hát hogy ezt is lehet rajta venni?!

Kire néznek mind a falubeli lányok,
Kinek üzengetnek uri asszonyok;
Ő a vidék legszebb, leghíresebb legénye,
Egy parasztlánytól így kifizetve... ejnye —

Ugy szerette volna a faképnél hagyni.
Gögre göggel, gunynyal feleljen-e vagy mi?
Menne, haj de mégis csak maradna inkább.
Forog vele, hát csak forogjon a világ!

Vaj mi lelte? meg van babonázva, fogva
Láthatlan fonálból szőtt büvös hurokba?
Legjobb volna tán itt maradni örökre,
E helyen meghalni kínba vagy gyönyörbe?

Hogy Aranka látta a szomorúságot
A legénynek arcán, még inkább vidám volt.
Leolvasta ő jól, ott hány óra vagyon?
Nem mutatta bár, de örült neki nagyon.

S szóla enyelegve hozzá: «Jó barátom,
Hej, szerelmes vagy te, szemeidből látom.
No de hát, azt mondják, nem oly nagy baj ám a,
Annak a ki se nem buta, se nem gyáva.

«Hát ugyan azok, a kiknek olyan sok van,
Kinek földben, kinek pénzben, milliókban,
Ugyan hogy szerezték! Tán bizony kapával?
Többnyire egy merész tettel, bátorsággal!»

«Ejnye forgós miljom» — fölpattan a legény, —
«Mondaná más bárki, — gyáva-e, már mint én?
Mondd mit tegyek érted? megvívok magával
Bár a pokolbéli ördögök hadával!»

«No hisz», felel a lány kis vártatra, «ez szép.
Hanem hát ez azért mégis csak szóbeszéd.
Valahány, tudom én, mind ilyen a férfi;
Csak legyem ki higgye, hej, de tud ígérni.

«Csillagot lehozni — szájjal, neki semmi.
De siet is árát előre kivenni.
Miért is ne tenné? ha akad bolondra,
A ki mindent elhisz; ez a világ sorja...»

A legénynek tetszett, okos volt e beszéd.
Noha pedig ugyan majd elvette eszét,
A mi tüzesebben ragyogott feléje:
Két fekete szemnek bódító ígéje.

Tűnődik, viódik magában sokáig;
Majd elüti a hó, majd megintlen fázik.
De bárholnan kezdi, mindig egy a vége:
Nincs, a minnek ő ne állana elébe.

«Már hogy én nekem ne volna bátorságom?»
Igy ő — «a ki még e teremtett világon
Nem akadtam eddig halandó emberre,
A ki a mikor kell, nálam többet merne?»

«No hát», mond Aranka s a távolba mutat,
«Látod a fenyéren azt a keresztutat?
Tulnan azt a tanyát, fala kékre festve,
Jőjj el oda hozzám holdvilágos este.»

Keresztuton jární boszorkányok szoktak.
Nem találkozója szerelmes pároknak.
De azért csak elmegy, mivel megígérte,
Akar a mélyeséges pokol fenekére.

Ugyan nagy soká lett neki ez nap este.
De hogy alkonyodott, a leány már leste.
Fénylik a hold, de az ő szépsége lángol,
Csak úgy dagadozik ki a szűk ruhából.

Megölelni mindjárt nagy lett volna kedve,
De a lány egészen el van keseredve:
«Mit ér ez az élet ily nyomorúságba?
Csak baj a szegénynek szép fiatalsága!

«Kiváltkép, ily rongyos elhagyott falukba.
Város a szerencse széles országutja.
A mi itt egy év, ott annyit ér egy óra,
Sorsuk ottan egybe fordulhatna jóra.»

Elbeszéli, hogy már egy hete ott szolgál,
Abban a kék házban egy vén számadónál.
Hogy az milyen gazdag, nem hiába fősvény,
«No meg az sem jó ám, melyen jár, az ösvény.

«Igaz-e, nem-e, de azt beszélük róla,
A mi je van, nagyrészt úgy volna rabolva.
Vagy ha nem, hát rablók hült helyén találva,
A kiket megöltek vagy elfogtak nála.

«Valami a lelkét bizonyos, hogy nyomja,
Mert elothatatlan bor után a szomja.
Boriszáknak fősvényt valaha ki látott?
Ebbe látom én a tanubizonyoságot.

«Hogy pedig mily fősvény, az egész nevetség.
Ha valami török, fizeti a cseléd.
Egyszer a padláson a szalufán lógva
Leli és levágja, megmenti egy szolgál.

«Hát a kötél árát, mikor vele számol,
Nem lehuzza neki járandóságából?
Az öngyilkosság, mert ily rossz lábbon áll a
Lelkimeretével, szinte szokás nála.

«De a gyávaság meg csak erőt vesz rajta,
Az egészet végre soha nem hajthatja.
És örökké retteg, hogy ha nem egyébtől,
Féli a sok pénzét jótól, rossz embertől.

«Dugja, szedi vedi, majd ide, majd oda.
Ha meg nem bolondul, az lesz még a csoda.
A mi gunyját ő maga tisztogatja,
Végig ezres annak belső foglatja.

«S még mi kéne neki! Ez a vén förtelmes —
Hogy is mondjam már no... untalan engem les.
Egyszer az ajtót is rám zárta, — de jobban
Ki örült meg aztán, hogy kibocsájtottam?!»

A hogy ezt kezével, lábával mutatta,
Elárulta vele, hogy mily uri fajta.
Mennyi kellem ebbe a nagy durvaságba!
Ábel a hogy látta, szinte megkivánta.

«Hogy is volt csak, hogy no» — de hiába kérte,
Hogy csak egyszer is még csinálja meg érte.
Akkor aztán addig incselgett, oly csinyt tett,
Hogy a puha kis kéz reá is legyintett...

Igy enyelgve, lassan menve mendegélve,
Egyszer im előttük egy kis kunyhóféle;
A vén számadónak szöleje, borháza,
A beszakadt tetőn ő maga, elázva.

A bankóval tömött köpenybe burkolva.
Most vele elbánni gyerekjáték volna.
Az egész tájon, mit a hold bevilágít,
Nincs egy árva lélek, senki meg nem lát itt.

A biz a, a biz a, csak egy puska volna.
«De hát hogy ne volna, mikor van?» Azonba,
Hogy így szól Aranka, hamar egyet fordul,
És egy könnyű flintát vesz ki az árokból.

Itt feledték náluk járó dezentorok,
Teli van ilyennel lenn a pincztorok.
Ezt az ő számára ő ide rejtette.
Kezébenél jó ez hazamenetbe.

Bár nem mondta, hogy a számadót megölje,
Okos ember mégis érthetett belőle.
Hát ez olyan nagy tus? ha csak ez a baja,
Meglövi ő, hogy a puskaszót se hallja.

Itten oszt elváltak, jó éjszakát mondvá.
Hazament a leány, többi az ő dolga.
Haj de furfangos, tán ördögös egy lélek!
Baj, ha esze is van a fehér cselédnek?

Szemesnek a világ! A ki nem mer, nem nyer.
A becsület sem sok, ha szegény az ember.
Hát ez is hol szerzett annyit, e vén róka?
A tolvajt rabolta, a rablót meglapta.

De mire való is e sok okoskodás?
Ha én meg nem teszem, megteszi, tudom, más.
Nincs semerre senki az egész környékbe,
Oda hamar neki egyet, aztán vége.

Csak az a földolog, hogy jól czélba vegye;
Halántéka iránt legyen a cső legye.
Gyöngé szél kalapját lebbenti fölötte,
Jobban oda láthat... csakhogy, a mennyköbe,

Micsoda arc! mintha nem is élne már a;
Mint a *viasz dlaraz* (tán az is?) oly sárگا.
Ilyen csunya képet halotton se látott;
S mintha a föld alatt csörgetnének lánczot...

Vagy talán csak a szél zörren a haraszt?
A hatalmas legény remeg mint egy asszony!
Mi az ördög lelte? Ki nem találhatta,
Soha gyöngéség így erőt nem vett rajta.

Ha fogyatkozik az egészség, hiába,
Hát biz akkor venni kell a patikába.
Tul amott a dülön sötétlik egy csárگا,
Már oda kell menni, nem marad más hátra.

Haragos kedvében berugja az ajtót;
Fölveri a házat. «Bort ide, sokat, jót!»
Jónak ugyan hitvány, soknak talán elébb
Bevállik, de fél, hogy ebből soh' se lég.

Hej ha volna most, kit meg lehetne verni!
Hányiveti legény, betyár akármennyi!
Valójában pedig dühös önmagára,
Néha üt is egyet saját homlokára.

Ürül az üveg, már ötödik-hatodik,
Várja várja, kedve mikor csucsorodik.
Ej mit üveg, pohár! Bort neki hordóba!
Ugy iszik belőle a csinyjánál fogva.

«No bizony» — dűnyögi magába — «ereje
Van az ökörnek is, nagyra lehetsz vele.
De mit ér, ha nincsen esze, bátorsága?
Volna csak, bezzeg majd nem fognák igába.»

Hejnye, erre-arra, a ki veri áldja!
Igaz volna, hogy ő ügyefogyott, gyáva?
No ha az volt eddig, ezutánra vége.
Érzi, immár elmúlt ez a gyöngésége.

Szeretné azt látni, mi volna az ebbe
A világba, mitől ő most megijedne?
Fizet és megindul; hát im a hogy ott van,
A mi nem szokása, szive nagyot dobban.

Kiveszi a puskát újra a bokorbul.
Hát a lába remeg... no talán a bortul?
Ej mit a láb! Ugy se ott a dolog nyitja,
Földolog a szív, azt neki csikorítja.

Hallgatózva körül néz a láthatáron.
Kis tücsöknek hangja rezg a holdsugáron.
Hej a kerek földön mennyi boldogság van
Ebben az órában, mennyezetes ágyban!

Most öleli át a menyország a földet;
Mostan harmatozza rá az örömkönnyet.
Hej ha életében ő is, bár csak egyszer,
Lehetne oly nagyon, nagyon boldog ember!

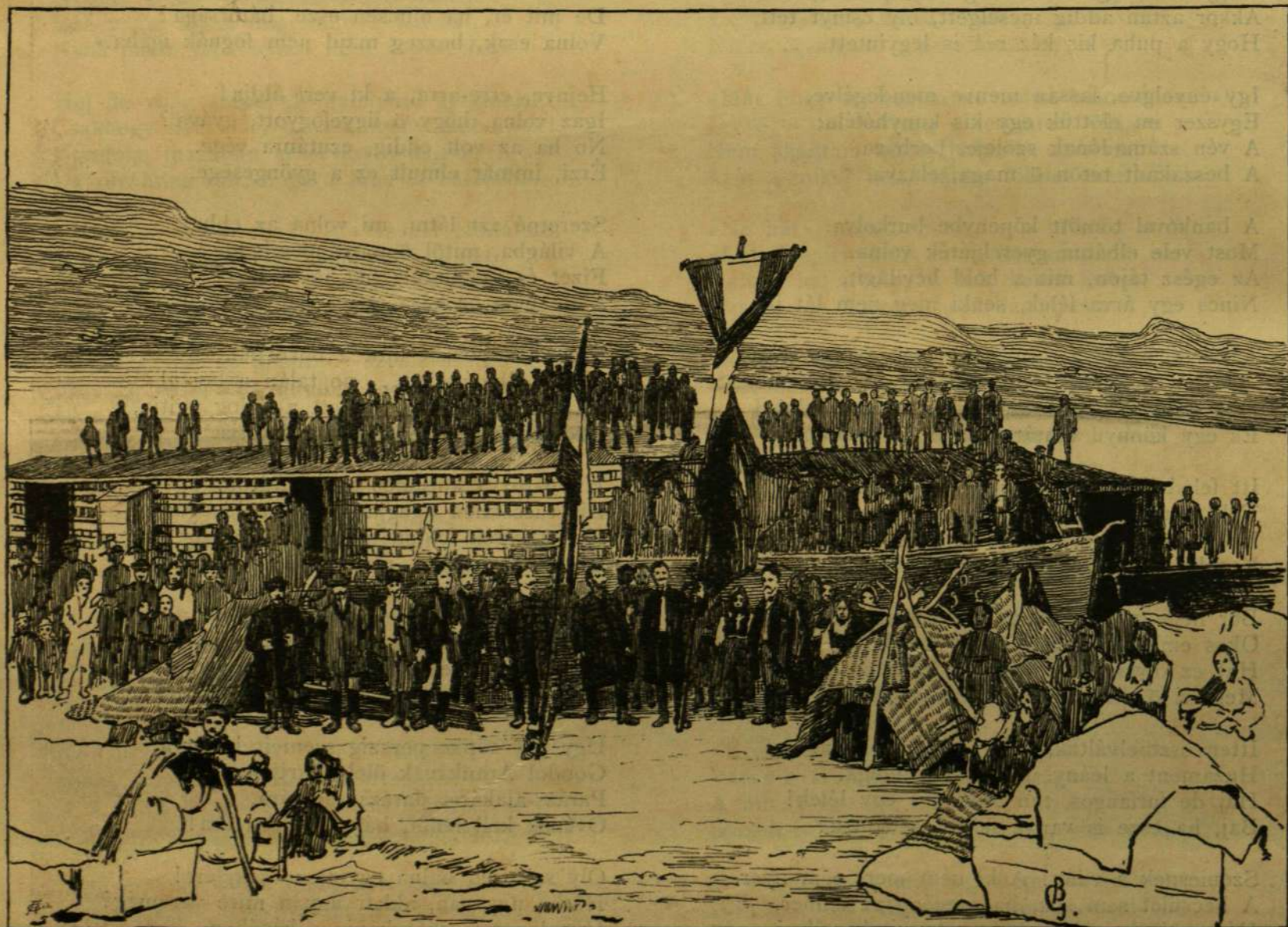
Ugy egy röpke percig szemeit bezárva,
Gondol Arankának ölelő karjára;
Parázs-ajakára, darázs-derekára,
Övének kell lenni, bármi legyen ára!

Oly szivesen halna egyetlen csókjáért!
Hátha úgy van, akkor ugyan mire vár még?
Hirtelen a puskát kapja a képéhez,
De a homlokán meg most valamit érez.

A BUKOVINAI MAGYAROK HAZAÉRKEZÉSE.

BUKOVINAI MAGYAROK CSOPORTJA. — RECHNITZER J. FÉNYKÉPE UTÁN. — BICZÓ GÉZA TOLLRAJZA.

KISZÁLLÁS A HAJÓRÓL NAGYGYÖRGYFALVÁN. — RECHNITZER J. FÉNYKÉPE UTÁN. — BICZÓ GÉZA TOLLRAJZA.

LÓKIÁLLÍTÁS ÉS LÓVERSENY.

ANYAKANCSA ÉS CSIKÓI. — STEFFECK K. FESTMÉNYE UTÁN.

A CZÉLPONTNÁL.

Csak úgy csurog onnan a hideg verejték.
Ejnye biz így a czélt eltéveszthetné még.
Háromszor is végig törli az ingujjba.
Mi a mennykő, hogy ez ilyen nehéz munka?

Puska csövén végig fut a hold világa,
Lík iránt van a vad, egészen jól látja.
No most még csak egy kis nyomás a ravaszra,
S meg se rugja magát az a vén orgazda.

Csak egy kis nyomintás, egyéj semmi — aztán
Ő egyszerre gazdag, boldog ember — az ám,
Csakhogy megint egy kis baj van; mert most meg hát
A mutató ujj megbikacsolja magát.

Mintha a mit borral magából kihajtott,
Egy csomóba egybegyűlvél volna amott:
Józan esze, egész lelkiismerete;
Az az ujj egészen meg van merevedve.

Leveszi a puskát, meg meg oda fogja,
Jó szorosán, hogy a vége ne mozogja.
De csak mozog biz az, hogy csak úgy kovályog;
Szemére is mintha ereszkednék hályog.

Melege volt imént, most a hideg rázza.
Nem lehet ez másként, meg van babonázva.
Már nemcsak a lába, a keze is reszket.
Soha ily csodát! — ki magyarázza ezt meg?

Hát az üstökét ki ragadja meg hátul?
Vagy a feje dagad ki a kalapjából?
Az urat dicsérje, mind a jó-tét lélek!
Hajszála mint a sinszeg áll az égnek...

Igyen élődik haza ballagóba.
Félvigan, félbusan fekszik a jászolba.
Álmodik, az igaz, nagy nyomoruságról;
No de csak hogy még sem az — akasztófáról.

Már nem is egy ujj, de egész termetbe
Mintha oda volna fagyva, gémberevedve. —
Menne is már, de csak áll ott, mint a bálvány;
Csak a szemé forog, ugyan mire vál mán?

Jaj ha már a föld oly erősen lefogta,
Mintha lába volna gyökerezve oda,
Nyelné is el hát már inkább őt egészen,
Emberek láttára meg ne ölné szegyen.

Ha valaki jönne! ez a gondolatja
A nagyobb ijedség végre megmozgatja.
Legeslegelsőbb is azt a puskát dobja,
Honnan elővette, a sűrű bozóttba.

Becsületes jámbor, régi furkos botját
Veszi a kezébe, vele egy nagyot vág.
Neki huzódzik, könnyebb teste-lelke,
Mintha nehéz, gonosz álomból ébredne.

Talán álom is volt, bár csak az lett volna!
Az igaz, hogy szörnyen be is volt rugódva.
De hát hogy lehet most így kijózanodva,
Oly egyszerre? ez a furcsa a dolgoba!

Józan, az való, de hátha csak a bortul?
Az a nagyobb mámor hej ha visszafordul!
Pedig a biz vagy lesz, nem is nagy sokára,
A legelső piros hajnal hasadtára.

Haj pedig baj, mert hát annak immár vége!
Nem mer ő már nézni Aranka szemébe.
Jobb ha elmegy innen, hogy soha ne lássa,
Meg ne ölje gúnyos szemé ragyogása.

(Folytatása következik.)

NASBY MAGYARORSZÁGRÓL.

Nasby, a jeles amerikai humorista, lapjában, a „Toledo Blade”-ban érdekesen folytatja magyarországi tapasztalatainak leírását, melyről közelebb már egyszer megemlékeztünk. * Yankee ellátogat az ország fővárosába is, s élénk szavakkal adja tudunkra az impresziókat, melyeket fölkel benne, a mit tapasztal. Általában emondhatjuk, hogy ezen impressziók igen kedvezők. Tetszik neki minden, pedig lehetőleg mindent igyekszik megismerlni. Felmegy egy őszi napon a Gellértra, bebarangolja a zugligetét, ellátogat a fürdőbe, elmegy színházba, koncertekbe, végig járja a sugárat és váci-utczát, fölmege a redutba és a kávéházakba, szóval lehetőleg mindent megnéz, a mi látni való.

A kilátást, melyet a Gellért-hegyről élvez, úgy írja le, mint a melyhez hasonló kevés van Európában. A tetőről, úgy mond, az egész vidék egy nagy festmény benyomását teszi. A város ott fekszik lábaink alatt, lent a mélységben, és mégis oly közel, hogy meg lehet különböztetni minden utcuzát és minden kimagasló épületet. Balra az ó-divatu Buda fekszik, a kiváló palotával ékesített domb felett, mindenféle szeliden emelkedő és erdővel koszorúzott hegyekkel körülvéve. Előtünk a Duna terül el s jobbra két hatalmas ágra oszlik széjjel, melyek továbbad ismét egyesülve sietnek a tenger felé. A tulsó oldalon fekszik egyfelől Pest, melynek csinos pompái és egyenes meg görbe utcuzái ide látszanak, másfelől apró halmocskák, melyek szőlőkkel vannak beültetve s a pompás magyar bort termelik.

A sugárat különösen megnyeri tetszését. A magyarok, úgy mond, akként jártak el, mint Napoleon császár, mikor elhatározta, hogy Párisot teszi a világ legszebb városává. Egész házsorokat romboltak le, nagy számú épületeket söpörtek el, s pompás boulevardot építettek helyükbe. Az egyik ily boulevard több mint két mérföld (angol mfd.) hosszú, s van olyan szép,

mint Párisban akármelyik, pedig tíz esztendő előtt ez volt a város legpiszkosabb része. Nemcsak szép, de építészeti tekintetben is oly épületek emelkednek itten, melyek díszére válnának bármely fővárosnak. Csak az a kár, hogy nagyon sok nincs még kiépítve. És ez más utcuzákon is így van. Itt-ott gyönyörű épületek emelkednek az építészeti legújabb izlése szerint építve, s megvetőleg néznek alá egy egész csoport apró viskóra, melyek néhány száz esztendő előtt épültek, midőn a jó pesti polgároknak még eszükbe sem jutott volna, hogy az ő kicsi Duna-parti városkájok valaha az ország fővárosa s világváros leendő, derekasan láttak hozzá a munkához, s a város egyre szépül ma is. Az igaz, hogy iszonyu adósságokba verték magokat, és hitelük meglehetősen ki van merülve, de hát az hagyján! Nekik csak az volt a vágyuk, hogy szép fővárosuk legyen, és azon a ponton vannak, hogy ez a vágyuk teljesülni fog.

* Vasárnap délután — folytatja — őt és hét között az egész világ kint van a sugáraton. A szó teljes értelmében tele van tömve az utca emberekkel, gyalog, lóháton és kocsiiban. Igen szép fogatokat láthatni ilyenkor. Magyarország ugyanis nevezetes lovai miatt, s egy vasárnap délután a legvalogatottabbakat láthatni a sugáraton. Szébbnél szebb fogatokat váltják fel egymást. A lovak gyönyörű állatok, festve sem látni különket, a szerszám ragyogó szép s gazdagon van megeztisztözve, megaranyozva, a kocsik igen formások, s az inasok és kocsiosok öltözéke mindig izléses. Az egész közönség csodálatát felköltik olykor, — pedig mindenki tudja, hogy gazdájuk elsüllyed az adósságokban, remény nélkül süllyed el. De hát olyan átlag a magyar. A mig van miből, s egyáltalában megvalahogy a dolog, akkor nem ismer határt semmiben, se a kvalitásra, se a quantitásra vonatkozólag. Ha eljön a végezet, lesz elég idő bús képet csinálni; a mig tart a ma, nem okoz neki sok gondot a holnap.

* Akár itt nézzük a sugáraton a szépeket, akár délben a váci utcuzán, mely olyannyira zsúfolva van, hogy a kocsiközlekedés is fennakad, akár pedig fölmegeünk este a redutba egy ugy-

nevezett sétahangversenyre, mindenütt egy sajátos vonást tapasztalunk a hölgyeknél, mely különbözteti őket a nyugoti szépektől. Ez abban áll, hogy nem veszik rossz néven, ha bámultanak. Ha megakad szemünk egy-egy szép arczon, s elmélkedünk annak szabályos vonásain, a kép tulajdonosa viszonozza tekintetünket, s nézésében tetszését nyilvánítja a néma bók fölött, melyet bámultatunk kifejez. Mintha mondani akarná: „Tudom, szép vagyok, s önnek kötelessége megbámulni engem. És mentől jobban bámul ön, annál nagyobb bizalmat kelt a jó izlése felől.” És miután ezen arcosokk tulajdonosnői rendesen szépek, némelyek igen szépek, valóban nem is vehetjük nekik rossz néven, ha így tesznek.

* Sétálni, nyilvános helyen megjelenni, mulatni nagyon szeret ez a magyar nép. Kész a mulatásra minden nap, s nem törődik vele, ha holnap nincs egy krajczár sem a zsebében. Teljesen a jelenben él, s a holnapra bizza, hogy gondoskodják magáról. Nagyon sokan járnak a színházba és hangversenyekbe, folyton tele vannak a kávéházak, s fölkeresik a gyönyört ott, a hol ép található. Gondját, baját elrejt mind-egyik a külvilágtól, s élvezi az életet, a mint csak lehet.

* Elűt ebben is, másban is a magyar faj az ország többi lakóitól, különösen a tótoktól, a kik nagyobb számban láthatók a fővárosban is. A tót nehézkes, otromba fizkő, igen alacsony műveltségű, mondhatni félvad. A legnehezebb munkát végzi — mikor épen van kedve a dologhoz — s a város legpiszkosabb részeiben lakik. Csak addig dolgozik, a mig ép annyit keres, a mennyi elég egy ital rossz minőségű pálinkára, melyet minden lehető anyagból égetnek, a miből alkoholt elő lehet állítani. Mindig rosszul van öltözve, mindig piszkos, gyakran részeg. A magyar ellenben mindig csinos megjelenésű ügyes ember, a ki végtelen sokat tart magára, s mely megvetéssel nézi le a birodalom másik komponens államát. A világ minden népe között legbüszkébb nemzetiségű. Azt tartja, hogy a magyar a világ legelső, legnagyobb népe, voltaképp az egyedüli faj, melyről egyáltalában

Bukovinai magyar gyerekek.

beszélni lehet. És ez a felfogás mindenben visszatükröződik. Mindössze 16 millió magyar van, és mégis az tartja mindégük, hogy az csak az idő kérdése, mikor fogják magokba olvasztani a köztük lakó népeket. Az osztrák birodalom legfontosabb tényezőjének tartják magokat, a németről úgy beszélnek, mint hozzájuk képest alsóbb rendű lényről, a többi népeiről pedig úgy, mint a kikkel igen nehéz kijönni. Népszimuláveikben a cseh az mindig, a kiből tréfát űznek, s legközelebb áll ehhez a német. Adomáikban, tréfaikban a kijátszott fél mindig cseh és német, ellenben a tótót és horvátot nem tartják elég fontosnak arra, hogy csak tréfalóznak is fölötté.

* A nagy különbség, mely a szláv és magyar elemet elválasztja, még szembetűnőbb az asszonynepeknél. A magyar nő, a legszegényebb is, mindig szép, mindig csinos, mindig kis kezű és lábú, haja, foga szép, termete nagyszerű. A tót nő keze mindig nagy, érdes és vörös, haja kuszált, öltözéke hanyag, s messziről megismerni, hogy tót. Arca és orra lapos. Ez utóbbi rendesen pisze, de nem az a csinos pikáns pisze orr, mely a francia nőnek olyan jól áll, hanem széles orrtövével bír, mint a tatár fajé, melytől a tót eredetét veszi. A magyar nő változatlanul csinos, a tót nő változatlanul csunya. * A magyar egyszerű, őszinte nép, bizonyos határig tékozló, határtalanul bőkezű egész a hibáig, s tulajdonainál fogva igen kellemes. Elkülönözve levén a világtól, igen jó hiszemű, és nem is csoda, hogy az.

A BUKOVINAI MAGYAROK ÚJ TELEPÉN.

Azzal a karavánnal, mely Erdélyen keresztül mintegy negyven kocsin érkezik s a negyedik vasútvonattal, melyet hg Odessalchi Arthur most vezet haza Bukovinából, ez idem be lesz fejezve a távoli testvérek hazatelepítésének folyamata. Most már arról van szó, hogyan szerezünk a hazajötteknek emberhez méltó életmódot s jövőndő otthonukat megállapítani mi médon segítsünk nekik. Mert égre kiáltó bűn lenne az, ha most magunka hagynók, boldoguljanak, a hogy tudnak. Otthont kell nekik teremteni. Már pedig azon a területen, mely Pancsova mellett az Al-Dunánál számukra kijelöltetett, nem férnek el mindannyian. Jó, ha harmadrészüket biztosíthatja jövőndőjét azon a helyen. Azzal, hogy három négyszer annyian jöttek el, mint a menyire számitottunk, — erősen meggyűlt a telepítő bizottságnak a baja, hogy úgy új bizottsággá kellett alakulnia a további teendőket ellátására véget. E czélból a központi csángómagyar bizottságon kívül a vidéki városokban is alakulnak bizottságok, melyeknek célja a bejött székely-magyaroknak segélyezése lesz, pénzzel, élelmi szarral, ruhánumával, gazdasági eszközökkel és azel, hogy egy részüket ide-oda telepítik arra az időre, a mig állandó lakóhelyük akad.

A Pancsova vidékére beszállított bukovinai magyarok állapotáról különböző értesülések terjedtek el. Egyik szerint az Ivanovába telepített bukovinai magyarok a számukra ideiglenesen kijelölt kunyhókban házi és mezőgazdasági munkával foglalkoznak. A gyurgyevói és pancsovai erdő betelepítésére szántak közül a férfiak a gátakon dolgoznak. A családok külseje elég jó, egészségi állapotuk is kedvező. Járványának nyoma sincs köztük. De a számukra össze- gyűlt elegendő már fogyatékán van s nagyon kívánatos volna, ha a gyűjtések országszerte meg-

indulnának. Sorsukkal különben meg vannak elégedve, számos család már vetőmagot is kapott a tavasi vetésre. Ez elég kedvező jelentéssel szemben ki- nos feltűnést keltett Szentkláray Jenőnek Torontálmegye közgyűlésén tett azon kijelentése, hogy a települtek új honukban nyomorral küzdenek. Szentkláray ugyanaz a történetíró, ki a II. József császár idejéből betelepítések monografiáját írta meg, előadván, hogy a telepítések minő gondokkal és óvatossággal történtek. Előbb fölmérték a földeket, kihalították kinek-kinek a tagját, kijelölték belső telkét, házat építettek rá, udvart, istállót, kutat, főlserelték a háztartáshoz, belső és külső gazdasághoz szükséges minden eszközzel, az utolsó fakanálig, zsindev és járomszögig s ellátták vetőmaggal és élelemmel, sőt pénzzel is egy egész esztendőre. Így aztán nem volt nehéz életet kezdeni s szorgalmas munka után, évek hosszú során át, minden tartozást törleszteni. Itt azonban nem így történt. A jó székelyek, mondhatni, minden nélkül jöttek ide s meg száraz hajlék sem fogadta, a hová fejüket lehajthassák. A megye-gyűlés ki is küldte Tallián alispánt, kinek egy sürgős segélyt kérő székely küldöttség is megjelent, a helyzet megvizsgálására, mely állítólag bizony szomorító. 2250 földhöz ragadt szegény székelyt talált, kiknek két harmada munkára képtelen. Az elesigázott munkaképesek is olyan gyöngék, hogy a nehéz kubikos munkát nem bírják végezni. A hol a pecsenyén, boron táplált alföldi ember 2-3 fírtot könnyen megkeres, a gyenge székelynek nehéz egy forintot is megkeresnie s ebből családjával is élni és még félre is tenni valamit, hogy házat építhessen. — bizony alig lehet. A betelepítésre szánt helyen 400 családnál több el nem fér. Az utközben begyűlt élelmi szer már elfogyott s ez után nyomor, betegség, tán éhhalál fenyegeti szegényeket. Megmentésüket most már nem csak a nemzeti becsület, a humanitási is követeli.

Tallián alispán különben közvetlen jelentést teend a kormányhoz, mely meg fog emlékezni róla, mennyibe kerültek a nemzetnek a boszniai és hercegovinai menekültek s nem fogja engedni, hogy véreink, kik a mi felbiztatásunkra jöttek ide, nyomorultul elpusztuljanak. Midőn bukovinai atyánkfiai állapotáról az új hazában megemlékezünk, egyttal bemutattunk néhány képrészletet ama fényképfelvételek után, melyeket Rechner J. jónévű pancsovai fényképező készített s melyek darabja 1 fírt 20 krjával árultatik, olyképen, hogy azok befolyandó ára a kormánybiztossal kötött szerződés értelmében a települők segélyezésére fordították. Az egyik kép a megérkezett és kikötött hajót tünteti föl, a már kiszállott, vagy a hajó tetején helyet foglaló székelyek csoportjaival, kik nemzeti zászlók alatt, melyekre hűséget fogadtak visszanyert honuknak, foglalják el leendő otthonuk területét. A másik kép egy részlet a férfiak csoportjából, kik tisztességesen öltözött, jó kinézésű, határozottan magyaros arcú alakok. A harmadik kép egy kis gyermekcsoportot mutat, a mint földre kuporodva ülnek a fényképező gép előtt, vidám tekintetű, mosolygó arcokkal.

SENTE ERZSÉBET KIRÁLYLEÁNY AZ ERFURTI TANÁCSHÁZ EGYIK PALPSTMENTYÉN.

Erfurt, a hajdani virágzó banza-város a regényes szépségű Thüringiában, ma is Németország egyik bájos kerdvidékének középpontja, a hazánkban is oly nagy keletnek örvendő hires erfurti violák termőhelye, s a lapunk mai számában sikerült metszetben látható szép falfestmény által közelebbi vonatkozásba is jött Magyarországgal. Abban a lendületben, melyet Németország kisebb vidéki városai, egykori önállóságuk romjainak vagy műemlékeinek megmentésére s fenntartására irányozva, a legújabb időben kifejtették, a kis Erfurt sem akart hátramaradni.

A város közepén, szabad téren emelkedik a középkori gót-izlésű tekintélyes városház, mely különösen hatalmas középkori benyomást tesz a szemlélőre s közelebből stilszerűen megújított és restauráltott. E középkor épület-rész felső emeletének — mely hat hatalmas ívezetű gót ablakkal néz az előtte nyíló térre — pereméről komolyan tekintenek alá a középkor ujkori császárok szobrai; az ablakok pedig világos fényt vetnek befelé, a diszterem kilencz nagy falfestményére, melyekben Janssen Péter (Düsseldorfból), bensőleg összefüggő képsorozatban egy nemzeti eposzt festett a falakra, az egykor oly virágzó város multjából, összefüggésben az egész Németország sorsával. Sőtét tölgyfa-keretelés emeli a képek élénk színhatását, melyekben a középkor ujkorcszak Németországot darabokra szaggató belviszályai, külső és belső küzdelmei tűnnek elénk, kiegyenlítés csak az utolsó képből, mely az egész németiség egyesülését ábrázolja, a végből, hogy az I. Napoleon igáját közérvel lerázza.

A diszterem nyugoti oldalát az ablakok foglalván el, a művészek a festmények elhelyezésére a terem három oldala maradt. Három-három képet helyeztet el mindeniken; egyet-egyét az illető oldalal közepén levő nagy tölgyajtó oldalai s felső pereme körül s egyet-egyét az ajtóktól jobbra és balra. Az ajtóktól föltti képek ismét három-három alakot vagy jelenetet foglalnak össze, mint az általunk közölt — s a terem északi oldalán levő ajtó körül fogó s mintegy megkoronázó képsorozatban látható. Művészes s mégis oly világos kompozíciója által lehetővé vált három különböző tárgyat, három egymástól térben és időben távol álló mozzanatot, a szemre egységesen ható egészbe foglalni össze.

Balról a toursi szent Márton lovagok országúton, a kegyes levente, a ki kardjával vágja ketté saját koponyát, hogy egyik felével az utszelen fetregő koldus meztelenségét takarja el. A későbbi toursi püspök (ki a IV. század végén élt s 401-ben halt meg) nagy tiszteletnek örvendett Erfurtban, hol két templomot is szenteltek neki s egy zárda ma is nevét viseli. De még nála is nagyobb tiszteletben s szeretetben állt női társalakja, a szegények, éhezők és betegek védőanya, a thüringi tartomány védszentje, a magyar királylány, szent Erzsébet. A kép másik, jobbfeleli oldalán látjuk őt tejehér lován ülve, teshet simuló egészségnek ruhában (melyről egy szép legenda szól, hogy angyalok az ég kékjéből vágva, hozták neki, mikor saját palástját, egy innepélyre menőben, egy meztelen koldusasszonynak adta); a kék ruha fölött bíborvörös bársonygallér, megfelelő a ruhaszintolyan ujjainak, fődőzi a szűz keblét és nyakat. Hírvő szemeit ég felé emelve, imára kulesolt kezekkel ül nyergében, mialatt a rózsá-csoda (a szegényeknek vitt kerengő rózsákká változása) már végbement ölében; mert a szegényekért követte el, a legendából ismert, hogy hazugságot durva férje lecsillapítására — hogy csak rózsákat visz kosarában. Erre emlékeztetnek a környezetben látható szegények alakjai.

Az ő korában, mely a XIII. század eleje, átátfogó volt a szentföldre zarandoklás utáni sovárgás s annyira elterjedve a nép minden tegeiben, hogy attól még a gyermekek sem maradhattak megóva. Egy ismeretes monda szerint egy thüringi fiu-gyermek volt az első, a ki Krisztus szavától (melylyel a gyermekeket magához hívja) rajongásig elragadtatva, roppant csoportot, ezekre menő gyermekek gyűjtött össze — s a nagy csapat tényleg meg is indult a szentföld visszafoglalására, de az urban természetesen elvesztek, elzúllottak.

Szent Márton és Szent Erzsébet történetei s legendái közé, az ajtó fölötti középrészre ezt a mondat helyezte a művész; a szolozsmák éneklése közben utra kelő gyermekesereget, melynek szemei előtt, mint egy delibáb varázsfénylőn lebegve, usznak Jeruzsálem tornyai s kupolái, a távol kelet búbajos képletei! Kód szürke fátyalában vész el a távoli táj, — a gyermek-ábránd s rajongás üres szüleményeké — mig a tetteles jótékonyaságot képviselő erőteljes s mégis oly félséges alakok, határozott körvonalakkal állanak a kép előterében. Minkezt ezek közül is, természetesen, a magyar királylány megkapó alakja érdekel jobban, de nem tagadhajuk meg rokonszenvünket s bámulatunkat az egész, oly sikerült, kompozíciótól sem.

Janssen Péter, a jeles művész, 1844-ben

született s még élete delén állva, művészi pályáján korán sem tekinthető befejezettnek. Apja rézmetsző volt, ki őt először vezette be a művészet elemeibe. Aztán a düsseldorfi festész-akadémiában tanult, a honnan 1869-ben került ki. Mialatt az erfurti tanácsbáz kilencz nagy képen dolgozott, addig otthon Düsseldorfban, hol állandóan van megtelepedve, egy nagy mythologiai képe is készült «Bacchus gyermekora», melyet csak közlelebbről fejezett be és állított ki először Düsseldorfban, aztán Berlinben is, laikusok és kritikusok egyetértő nagy elismerése mellett.

EGYVELEG.

* Különösségek. A fejlődött ipar számtalan oly eszközt használ fel újabb czéljainak elérésére, melyek használatát ily czélokra nemrég még valódi örültségnek tartották volna. Így, hogy csak egy pár példát említsünk fel, a törekenység jelképeül szol-

kát közül a török birodalomban tavaly megjelent könyvekről is. A szám meglehetősen szerény: összesen 198. Ebből török nyelven jelent meg 98, görögül 56, örmény nyelven 38 s végre bolgár és héber nyelveken hat-hat könyv. Sokkal inkább terjed a hirlap-irodalom s épen ez gátolja a könyvek terjedését. E panasz különben most már Angliában is hangzik, hol egy könyvészeti szemle legutóbb konstatálta, hogy évről-évre kevesebb önálló mű lát napvilágot, mert a napilapok rohamos terjedése s mindent felölelő tartalma megöli a könyveket.

* Dalacroix Jenő egy nagy képét nyerte ajándékba a Louvre, mely képernt néhány évvel ezelőtt 300,000 frankot ígérték. A kép Byron Don Juanjának második énekéből azt a jelenetet ábrázolja, midőn egy árbocztól megfosztott hajó a viharos tengeren van s a rajta levő menekültek sorsot vetnek, hogy kit áldozzanak fel a többi éhségének enyhítése végett.

* Ossuna herczeg nagybecsű gyűjteményének elárverezése Spanyolországban nagy izgatottságot keltett. E gyűjtemény a képekben és régi műtutorokon kívül 35,000 kötet könyvből és 7000 darab kéziratból áll. Az utóbbiak közt van Kolumbusz Kristóf

korai előmozdító, általában rendkívül gyorsan szaporodnak.

* Arabi és számzótt társai Ceylonban szorgalmasan tanulják az angol nyelvet s fiaikat az ottani kormányzó iskolába küldik. Maga Arabi már meglehetősen tud angolul. A számzóttok egészségesek, csak Tulba pasa szenved asztmában.

* Görbe orru híres emberek. Welker hallei tanár híres emberek föltalálható halotti maszkja és koponyája után azt találta, hogy rendkívül sok volt közöttük a görbe orru. Kissé jobb felé álló orra volt többek közt a következőknek: Miklós czár, Cromwell, Wéber Károly Mária zeneszerző, Krause bölcsész, Talleyrand, Mirabeau, Devrient Lajos, híres színész. Egészen jobb oldalra hajló orral bírtak; Károly Agost weimári nagyherczeg, Baader bölcsész, Dante, Marat, Voltaire, Franklin, Pitt, Robespierre. Kissé baloldalra hajlottak: Nagy Frigyes, Mendelsohn-Bartholdy Felix, Luther, Tieck Lajos orrai: egészen balra hajlók láthatók Fox, Humboldt Vilmos, Canova, Thorwaldsen arczain. Welker tanár nézete szerint a legtöbb ferde orr onnan ered, hogy az illető hozzászokolt ahhoz, hogy mindig egyik oldalra fordulva alszik.

GÖNCZY DÁNIEL,
forgolányi lelkész.

KÉT JUBILÁNS.

I.

GÖNCZY DÁNIEL.

Nem messze a Tisza bölcsőjétől, a keleti Kárpátok tövében kised falucska áll, melyben a ref. lelkipásztori tisztelet 50 év óta ernyedetlen buzgalommal teljesíti egy szerény férfi, a kinek nincs más ambíciója, mint hivatásszerű feladatának há megoldása, eszekeleteinek nincs más rugója, mint az igazi kötelességérzet.

E férfi Gőnczy Dániel, ki e század első évében Erdélyben született, iskolai tanulmányait a szigeti lyceumban kezdte meg s a debreczeni és a sárospataki kollégiumban végezte be. Debreczeni tanulótársai közül Török Pál püspök és Könyves Tóth Mihály élénken emlékeznek vissza a kifogyhatatlan humoru, törhetlen kedélyű ifjura, a ki tréfáknak, vidor enyelgéseiknek folyvást gyúponjtja volt. És Gőnczy ma is, a gondteljes élet végső szakában, épen oly vidor, lelke ma is oly ruganyos, mint volt az iskola falain belül, az ifju élet legszebb idején. A 82 éves férfi ma sem agg még, mert nincs az az ifju kör, a melyben, ha ott megjelen, ne ő legyen lélekre, kedélyre a legifjabb, s nincs az a komoly társaság, a melyet örökké pezsgő humorával, szellemes ötleteivel fel ne tudna villanyozni.

Gőnczy 1830. évben avatottat föl lelkipásztornak s működését Máramaros megyében, Urmezőn, a csebi Pogány-család birtokán kezdte meg. 1833-ban az ugocsa megyei Forgolányi hitközség által választott meg által okozott rövid megszakítás kivételével, mely idő alatt Bábonyban teljesítette tiszteletét, tehát 50 évig folyvást ebben az egy községben munkálkodott, épülésére hűveinek és szeretetével mindazoknak, a kik nemes lelkét, szívének jóságát és örökifju kedélyének jótékony melegét közelről érezték.

1843. évben a máramaros-ugocsa egyházmegye egyik jegyzőjévé választott s már ebben az évben teljesítette, mint egyik küldöttségi tag, a törvény- és kánonszerű látogatást az egyházmegyében, melyet utóbb mint egyházmegyei tanácsbíró következetesen folytatott s az azóta eltelt négy egész évtized alatt egyetlen évben sem mulasztott el.

A máramaros-ugocsa egyházmegye folyó évi márczius 14-én Verbőcözön tartott gyűlésében bejelentette a forgolányi egyház, hogy május hó 15-én, pünkösd harmadnapján, hálaadó isteni tisztelettel, ünnepélyes módon óhajta kifejezni őszinte ragaszkodását, hálaátadást a férfinak, a ki e hitközségben félszázadon át hirdeti az Urnak ígét, igazi keresztényi szívvél, apostoli igénytelenséggel terjesztve a világozást, az emberszeretetét.

Az egyházmegye kebelében élénk visszhangra talált a hívek egyeletének ilyen kifejezése s ezért tagjai tömegesen fognak megjelenni az ünnepélyen, a melyen a tisztántú egyházkerület is küldöttségileg leendő képviselve.

És méltán, mert ritka példány a férfunak áll előtűnk, ki tetőtől talpig ember, minden ízében pap és keresztény, kinek szellemi képessége testi erejével együtt évek hosszú sora óta

a délponton áll a hanyatlás minden látható jele nélkül, s kit életbölcsésége, a megpróbáltatás legnehezebb óráiban is, pillanatra sem hagyott el.

Ritka adománya ez a természetnek, melynek értéke annál nagyobbra emelkedik előttünk, minél több aikalunk van a Gőnczy magán- és családi életébe bepillanthatunk s láthatunk az élő példát, hogy a 11 gyermekkel, 69 unokával, 5 dédunokával megáldott patriarkha, a 300 frtot soha meg nem haladott évi jövedelemből kellően birt gondoskodni gyermekei neveltetéséről, évtizedeken át bebizonyítva azt, hogy mily kevéssel beérheti az ember, ha igényei szerények, esze, szíve helyén van s lelke ép, romlatlan.

Ez az ifju-örög nemokára fogja megünnepelni ötvenedik évfordulóját Tusa Marcellával, egy forgolányi birtokos derék, hozzá méltó leányával kötött boldog házasságának s addig is, míg megünné az arany lakodalmat, melyre örömmel és ifju erővel készül, — a f. hó 15-iki ünnepélyen unokáinak egyikét, Nagy Endre hosszumezei lelkészt fogja összekötni Kovács János fertő-almási lelkész kedves leányával.

Valóban méltóan érte Gőnczy Dánielt az a királyi kitüntetés, a melynél fogva az egyház és nevelés terén szerzett kiváló érdemeiért épen e jubileum alkalmára a Ferencz József-rend lovagkeresztjével lön kitüntetve; noha jutalmat sohasem igényelt, a kitüntetésekét pedig épen kerülte.

De miért is igényelte volna azt s miért kereste volna ezeket, midőn mindennap megjutalmazta őt tiszta öntudata azért, hogy nem árta senkinek, nemzetiségre, vallásra való tekintet nélkül mindenkivel jót tenni, mindenkinek örömet szerezni iparkodott, iparkodik, a miért lépten-nyomon bőven részesül nemcsak hitorsosi, hanem mindazok szeretetében is, a kik ismerik.

E lap hasábjain rendszeren csak világhírű férfiak, s olyan jeles hazafiak arcképei, életrajzai jelennek meg, a kiket az olvasó, jó hírvetők után, amugy is régóta ismer; és hogy most olyan férfi szerény életét ismertettük e rövidke vázlatban, a kiről a hazai nagy közönség eddig aligha birt tudomással: szolgáljon ez annak tanúságaként, hogy a zajtalan falusi hangyamunka is megtalálja méltánylatát, mihelyt ez a munkás a kört, a melybe hivatásánál fogva lépett, ugy is mint lelkész és hitszónok, ugy is mint hű hazafi és tetőtől talpig magyar, missziószerezleg teljesen és akkép töltötte be, mint Gőnczy Dániel.

V. G.

II.

OBADICH JÁNOS,

a budapesti m. kir. főpostahivatal főnöke.

Czivilizált államban nagy feladata jut a postának. A postát ma már alárendelt városka, sőt jelentéktelen falu sem nélkülözheti, mennyivel inkább van egy állam szíve, fővárosa arra utalva, hogy ugy az ország többi részével, mint a külfölddel rendszeres és biztos összeköttetése, postája legyen. Magyarország kulturviszonyai manapság már olyanok, hogy teljesen modern postahálózatot követeljenek. S ha nálunk a postaintézmény még hogy is fenn kívánni valót, annyi bizonyos, hogy ez intézetnél 1867 óta elismerésre méltó haladás történt. Midőn a magyar postaigazgatás 1867-ben átvette az adminisztrációt, igen szomorú viszonyokkal állott szemközt. Legelőször is «tabula rasa»-t kellett csinálnia és az intézetet a német «beamterek»-től megszabadítania. Ez annnyival is nehezebb feladatot, mivel magyar származású szaktisztviselők alig voltak a halvtis itt-ott-egy magyar, gondoskodott róla a bécsi postaigazgatás, hogy annyira háttérben álljon, miszerint az ilyet fontosabb állásra meghívni legalább is az experimentálással volt egyenlő. Volt is eleinte gúnycsaj a Lajthán tul. Meg voltak győződve a német sógorok, hogy a magyar posta óriási kudarcot fog vallani. Nem ugy történt, ellenkezőleg: a magyar posta örövendetes fejlődésnek indult s ma statisztikailag bebizonyított tény, hogy a magyar postaforgalom tisztességes állást biztosít államunknak a világposta-egyesület keretében s hogy a magyar posta kifogástalan módon teljesíti nagyhorderejű feladatát.

Midőn az alkotmányos aera beállott, mindössze egy-két mozgó postahivatal közlekedett Magyarországon; ma — másfél évtized után —

OBADICH JÁNOS,
a budapesti m. kir. postahivatal főnöke.

van vagy 50 ilyen mozgó postahivatalunk. A fővárosban egy roskadozó, sőt kis épületben volt a központi posta elhelyezve; ma egy óriási palotában sem fér el többé a főposta valamennyi osztálya. A közlekedési eszközök szaporultával s az összes viszonyok fejlődésével lépett kellett tartani a postának is s ha ma tudni akarjuk, vajjon csakugyan lendületet vett-e kereskedelmünk, iparunk, szellemi életünk: akkor nem kell mára, mint a postaintézmény jelenlegi állapotára utalnunk, mely határozott haladásról tanuskodik.

A magyar postaintézet 1867. óta annyira haladt, hogy ma egy színvonalon áll a legmodernebb postaintézményekkel. A postakezelés valamennyi ága ép ugy van nálunk is berendezve, mint a legelőhaladottabb nyugati államokban; csupán a postatakarépnézetrak intézménye hiányzik még nálunk, hanem az hiányzik a német mintapostaintézetnél is. Németországban nem sürgetik a viszonyok a postatakarépnézetrak felállítását; nálunk is van elég magán-takarépnézetrak s bátran várhatunk legalább is addig, míg Ausztria s más államok tisztában lesznek a felől: vajjon érdemes volt-e a postatakarépnézetrakak életbe léptetése? Mások tapasztalatából költség nélkül okulhatunk s azután azt tehetjük, a mit tenni a körülmények tanácsolnak. Van már a magyar postaintézetnek olyan jó hírneve s oly erős alapja, hogy nem szorul többé egy irányban sem az utánzásra, ha a világposta-egyesület által inaugurált összhangzot nem szabad is visszavonással vagy a régi rosszhoz való konzervatív ragaszkodással megzavarnunk, annyit már megengedhetünk magunknak minden félszég nélkül, hogy postaintézetünket — kivált mi a belfogalmat illeti — a magunk belátása szerint fejlesszük.

A magyar postaintézet, nem tekintve néhány kisebb-nagyobb hiányt, jól teljesíti feladatát s egész lényegében magyar. Hamar lett az a s ha találkozik is még itt-ott egy a Bach-korszakból származó hivatalnok, az egész odaadással törő a magyar nyelvet, mivel a fiatal hivatalnokok körében a német beszéddel nem igen boldogulhatna s mivel a hivatalos ügyek kizárólagosan a magyar nyelv használatát követelik.

Hogy postaintézményünk ily rövid idő alatt minden irányban annyira fejlődhetett, az első sorban a hivatott szaktisztviselőknek köszönhető. S egy ilyen hivatott tisztviselő mutatunk ma be olvasó közönségünknek Obadich Jánosban. Obadich, a budapesti központi főposta főnöke, ki e nagy felelősséggel járó s ritka erélyt meg tapintatot igénylő hivatalát 1873 óta vezeti, született Pécsét 1838-ban, a hol gymnáziumi tanulmányait is végzé; ugyanott lépett 1857-ben a postai pályára szerény postakiadó-jelölti minőségben. 1858. május hó 6-án tette le Obadich a posta-gyakornoki esküt, 25 évre tehát annak, hogy állami hivatalnok s e hosszú idő alatt eleinte ugyan lassan, az utóbbi években azonban rohamosan emelkedett; 1858-ban lett postajárulnok. 1863-ban, midőn a megszabott postatiszti szakszvizsgát meglepő sikerrel letette, kineveztetett postatisztá. S ez így ment egész 1867-ig; akkor már 650 forint volt ugyan az évi

SENTE MÁRTON, A GYERMEKEK KERESZTES MENETE ÉS SENTE ERZSÉBET.

Janssen Péter falfestménye az erfurti tanácsbázban.

gáló üvegéből ma már vasuti sineket is készítenek s e találmány annyira sikerült, hogy még az aczel-sineknél is jobb. A papírból készült szilárd és tartós anyagok száma legió s ezek közt vannak a vasuti kerekék és sinek is, mely utóbbiakat Amerikában különösen azért beszülik, mivel az időváltozásoknak nincsenek alávetve. Forgácsokból oly mesterséges fát készítenek, mely nem ég el s melynek a víz sem árt. A hajót mérgek vegyi anyagokkal telített papírral vonják be, hogy halak, kagylók és furó rovarok ne árthassanak neki. Gyapottól házakat készítenek s e házakat ismét oly anyaggal kemik be, hogy azok falai tüzetmentesek és vízhatlanok legyenek; az ily ház pár nap alatt elkészül s alig egy harmadrésze kerül, mint a kőház, bár szintén ily tartós.

* Mesterséges északi fényt hozott létre Lemström svéd tanár villamoság segélyével. A hegyek tetején több száz, felső végükön hegyes ércrudat állít föl, melyek egymás közt s a hegy alján levő villamos készülékkel összeköttetésben állanak. Az általuk éjjel előidézt fény nagyon hasonlít az északi fényhez s nem lehetetlen, hogy e találmányt, ha tökéletesebb lesz, nagyobb kiváltságok alkalmával tüntessék gyanánt is használni fogják.

* A török irodalom. A török kormány által kiadott hivatalos udvari évkönyv egyebek közt statisztika-

naplójának másolata, a «Róza románcza» hiteles szövege, melyért a német kormány negyven ezer forintot ajánlott fel; gyönyörű miniatúrákkal ellátott Petrarka- és Dante-kodex s igen sok becses spanyol és olasz kézirat a 15-ik és 16-ik századból. Az egész gyűjteményt két millióra becsülik s a spanyol kortes meg akarja azt a nemzeti muzeum számára venni.

* Francia Pompeji. La Vienne departementban nemrég vasuti munkálatok közben egy régi gall-romai várost fedeztek fel. A lelet igen jelentékeny. Az eddig feltárt mintegy 7 hektári területen van egy nagy templom 70 méter homlokzattal s 114 méter szélességgel, egy színház 90 méter széles színpaddal, egy fürdő jól megmaradt medencékkel, csatornák, házak, fogadó s egész hársorok. A házakban igen sok agyag, kő- és vasedényt találtak. Az ásásokat folytatni fogják s már terveik, hogy a város épségben feltartása végett a vasuti vonalat más irányba vezetik.

* A légkörben levő porszemek. Tissandier számítása szerint egy köbcentiméter levegőben száraz időben 23 milligramm, nedvesben 6 milligramm por van, városokban több, mint falukon. E porszemekben levő apró szerves állatok és növények, a ragadó betegségek és rothadás gyá-

* A legnagyobb 616 kutya jelenleg egy berlini ember tulajdona, Medoknak hívják. Magassága a hát közepétől 86 cmr, hossza a fark végeig 1,38 méter, nyaka szélessége 61 cmr s talpa szélessége 10 cmr. Erejét nem mérték meg, de valószínű, hogy van oly erős mint egy gebo. Jelenleg még csak két éves s bár határozottan a véresek fájához tartozik, igen szelid s engedelmes, ugy hogy a gyermekek oly formán játszanak vele, mintha mopszi volna.

* A dinamitgyártás terjedéséről Abel tanár, a londoni hadügyminiszterium vegyész, nemrég érdekes adatokat közölt. E szerint az összes robbanó szerekből 1867-ben még csak 11 tonnát készítettek, a következő évben már 68-at, 1872-ben 1350 tonnát s 1878-ban 6140-et s a múlt évben több mint 11,000 tonnát.

* A saharai tengerről Lesseppe, ki közelebb tért vissza a víz alá temetendő terület megszemléléséről, ugy nyilatkozik, hogy az keresztülvihető. Közel 220 lábnyi mélységig terjedő furások mindeütt csak homokot hoztak elő. Lesseppe számítása szerint 100 furó gép segítségével, mely százezer munkás munkájának felel meg, a tengert elő lehet állítani.

fizetése, de rangja nem változott. Annál több jutott ki neki a hivatalos dícsérő okmányokból. A hivatalos hatóságok — kivált a postánál — nagyon ritkán dícsérnek egy-egy aljuk rendelt hivatalnokot, de ha elvétve mégis megteszik, akkor ennek a hivatalnoknak már igazán «bokros érdemei» vannak. Obadich elismerésben folyó részese, de csak a magyar alkotmány hozta meg neki a — postafőnöki állást. Valakinek eszébe jutott, hogy kitűnő szaktisztviselő s hogy azonfelül magyar is, lehozta tehát Pozsonyból Budapestre s itt reá bízta a budapest-délkeleti vaspályán ujonnan felállított postahivatal vezetését és berendezését. Ez már jelentékeny munka volt, mely megfelel Obadich tehetségének és hivatalnok ambíciójának. A délkeleti pályaudvarban elhelyezett postahivatal ugyanis átrovátolja az összes Magyarországból érő s külföldre szálló kö-szoposta-küldeményeket, valamint azokat is, melyek külföldön adatnak fel s Magyarországra vannak cmezve. Obadich a várakozásoknak fényesen megfelelvén, már 1870 elején postafelügyelővé nevezették ki a budapesti kerületbe s 1873. február hó 25-én lett a központi főposta gondnokává. Nálunk a hatások megvan ugyan, de a címekkel meglehetősen fukarkodnak. Más fővárosok központi postahivatalai élén majdnem mindenütt igazgatói címet és rangot viselő főtitkár van alkalmazva.

A budapesti főposta az egész magyar postahálózat lükető szive; innen indul ki a legtöbb «posta-anyag» a szélrózsa minden irányába s ide érkezik az összes Budapestre szóló levelezés. Az ország polgárainak, valamint a fővárosi lakosoknak a posta iránt táplált minden igényét ez a postahivatal van hivatra kielégíteni, könnyen felfogható tehát, hogy minő fontossággal bír eme hivatal. Obadich aránylag vége nagyon csekély tisztí és szolgai személyezettel vezeti az állam e legelső postahivatalát. E feladat bizonyára nem könnyű, igen gyakran lehet oka a reá hármló teendő sulya alatt felszajhajtani. Csak a természetől nyert testi-lelki tulajdonai teszik képessé, hogy az állásához kötött igényeknek megfeleljen. Főjellemvonásai: lankadást nem ismerő kitartás, rendkívüli erély, éles látás, emberséges bánásmód az alárendeltekkel és előzékenység a közönség iránt. A postaszolgálat igen-igen nehéz; a tisztviselőnek annyi jut ki az éjjeli-nappali fárasztó munkából, hogy gyakran csüggedés veszt rajtok erőt, de elég egy pillantás az ernyedetlen főnökre, hogy visszanyerjék rugalmasságukat, munkakedvüket. S hogy Obadich főnök mennyi tisztelőt és szeretetet talál, arról 25 évi államszolgálatának május hó 6-án megtartott jubileuma is tanuskodik. A szerény ember nem akart jubalálni; de most ez egyszer meg kellett hajolnia alárendeltjei akarata előtt. Nagy ovációkban részesült, s számos művészi becseslő bíró tárgyakkal lepte meg a főposta hivatalnokai a megható ünnepélyen, melyen nemcsak postai körökből, de a társadalom más osztályáiból is oly számos tisztelője s barátja jelent meg a «Hungária» szállóban, hogy a derék főnök tisztelőire rendezett bankettnél összegyűltek száma a kétszázat is meghaladta.

Obadich kiváló tehetségéhez méltó a főposta főnöki állás, melyre oly egész ember s ahhoz még szakember kívántatik. A magyar postainstítmény fejlődésére megtette a magáét az által is, hogy évek óta ő vizsgálja a postai pályára készülő fiatal hivatalnokokat, ugy-szólván, ő maga nevelei őket postásokká, holott másutt rendszeres tanfolyamok vannak berendezve e célra, de megtette az által is, hogy számos életre való javaslatot tett, mely a gyakorlatban tökéletesen jónak és észszerűnek bizonyult be.

Ha a magyar postának modern színvonalra emelésében a legérdemesebbeket fősoroljuk, Obadich nevét a legelső között kellend említenünk.

LÓKIÁLLÍTÁS ÉS LÓVERSENY.

A lefolyt hét a lókedvelőknek a hete volt. Nemcsak az ezidei tavaszi lóversenyek folytak le a kiváló érdeklődés mellett, ugy a tenyésztők mint a közönség részéről, de az ezzel egybekapcsolott lókiállítás is sikeres eredményeket mutatott föl a hazai lótenyésztés terén. Nem vélünk csalódnai, ha az itt egy tömegben kiállít-

tott lovak értékét hatvan-hetven ezer forintra becsüljük s hogy ez a ló-kultusz annyira előszeretettel üző magyar közönség előtt nem mindennapi látványt nyújtott, magától értődik.

A ki az állati léleknek azt a mély és benső nyilatkozatát, mely képeink csoportozatán előnkbe tárul, fel képes fogni, az nem csodálkozhatik egy oly hajlamon, mely bizonyos kiváltóság előszeretettel csung a lovon, minden állatok e legnemesebbikén. A hámos lovak, melyeket például gróf Andrassy Aladár állított ki, vagy melyek Jankovics Gyula fekete négyesének különösen első párját képeztek; b. Bánffy György pej ötöse, b. Wesselenyi Miklós sárgái, továbbá a paripák közt gr. Andrassy szürkéi, Dóry setépejei stb., valóban összes lóállományunk legszebb darabjai közé számíthatók. Az összesen mintegy 140 darabra menő kiállított ló-csoport, melynek túlnyomó részét hámosok és hátasok képezték, ha túlságosan nagy számmal nem is mondható, de bizonyára e nemben a legkiválóbb példányokat mutatta föl.

Még jobban érdeklik azonban a közönséget a lóversenyek szokott látványosságai. Tán nálunk nem üzik és látogatják annyi szenvedélyvel, mint az angol gyepeken, a derby-in, oaks-in, epsom-in; talán a divat sem tette annyira magáévá, mint a francia chantilly-i, st-legersi stb. futtatásokat; azonban nálunk is képesek még kíváncsiságot kelteni s felházi a főváros polgárságát szokott egyhangúságból A keresi-ut megnépesül ilyenkor az omnibuszok, kocsiok és uri fogatok váltakozó zajától; látesőves urak és hölgyek tolonganak a versenyter felé s a budapesti fiakkere csak akkor hajt az ostendőben igazi kedvvel s hivattászru fölényvel, mikor az utcaszegletek vörös plakátjai az ősi vagy tavaszi lóversenyeket hirdetik felőles betűkkel. Lóvonatu, omnibusz, minden zsufolva van emberekkel, kik meglehetősen türelmetlenek s mérges pillantásokat vetnek az utca tulsó feléről integőt nyársopolgár családra, mely kényelmes czammogással igyekszik elérni a kocsi, hogy felszedelőzködésük rá siró pereputyjával s mindenféle czók-mókjával. Hjah! A tisztelt demokrácia nem ugy szokta használni a társas közlekedést, mint a mely mindenké, hanem ugy, mint a mely főleg és első sorban az őve is.

Idei lóversenyeknek kiválóképen kedvezett az idő is. A mi már tudnivali a néző közönség igényeit illeti. Mert bizony a jockeyk nem igen áldhatták a kissé tán túl is érett napugarakat, melyek fényes izadtságot győnyöztek a nemes állatok testéről, még mielőtt a versenyküzdület megkezdették volna. Nem sorda tehát, ha a nézőter a legdiszesebb közönséggel telt meg, az elegáns vörös napernyők alatt ünnepelt női szépségek lesték a futtatás eredményét, míg kisebb csoportozatokban, volt, való és leendő miniszterek kockáztattak szak-szerű megjegyzéseket egyik és másik futtatóra. A győnyörü fogatok egész sorozata közt föltűnést keltett Dóry izletjes «Victória»-ja (igen divatos és kedvelt ujforma kocsi), melynek két tüzes sötétpere csak azelőtt való nap seper be egy jól megérdemelt díjat a kiállításon. Rohoczy Gida könnyű hármás «gig»-jét (könnyű kétkerekű, egy neme a phaetonnak) és elegáns hajtását is sokan megbámulták.

Átalán vége az idei lóversenyek pálmája inkább a bécsi arisztokráciát illeti, mint a mienket. Meglehetősen számban és a legnemesebb ivadékokkal szerepeltek ezek a lefolyt verseny-ciklusban, mint «Buccaneers», «Cambuscaen», «Buttery», «Kettledrum», «Gladiator», «Ost-reger», stb. «Rataplan», ez egy kitartó faj, mely négy év alatt helyvenyszerű futott a gyepen, csak gr. Henckel Hugo 3 éves kancájával, «Sylvia»-val volt képviselve, de csak nevezve volt és nem futott. Gr. Schlick Ervinnek győnyörü arányainál fogva leginkább feltűnt «Cambrian»-ja is Cambusan-ivadék, Gillam lovagolta, s ha lehet népszerűségről beszélni itt, akkor ő tartható az idény hőseinek, tekintve, hogy legszebben nyert, s hogy a legerősebb tételeket hívta ki maga mellett.

A közönség nagy részét azonban tagadhatlanul elfoglaltság vezeti tételleiben. Vannak lovak, melyek iránt, szép kinezéséért, bizalmat érez s rendszeren azokat kockáztatja meg. Hogy ez merő előítélet, tán alig is szükséges mondanunk. Egy unczia vér többet határoz, mint a legkitűnőbb alkat. Más dolog újra a sikernek

erkölcsi oldala, mely nemcsak a nyereséstől függ, de attól is, hogy miként nyert az illető. Nem nagyon rokonszenvesek például az oly állatok, melyek kiöltött nyelvvel, jockey-ik által vérig ütve érik el a célát. Az igazi diadalt csak azok a lovak arathatják, melyek bizonyos nyugodt méltósággal, nagy erőfeszítés nélkül, könnyen győznek versenytársaik fölött. Schossberger Nándor hókája «Kaiser», például, nem valami különös szép idomzatú állat, de erős alkatának s hatalmas tudójének azért sikerült a gróf Károlyi-féle díjat besepernie. Hogy nem elég mérséklettel tette, nem az ő, hanem apja hibája. Bizonyos az, hogy épen az ily válságos pillanatoknál, minőt képünk is mutat, s midőn a közönség megfeszített idegekkel emelkedik fel ülőhelyéből — tűnik ki leginkább az állatnak egyéni temperamentuma és faji előkelősége.

Jó versenylovnaknál egész sereg külső feltétel szükséges, melyek részint az állat szépségét, részint a futás mekhanikáját segítik elő. Nagyságok a mostani kifejeési viszonyok szerint 15—16¹/₂ markosra terjedhet. Mert a mult századbeli lovak sohasem érték el ez arányt, s bár kitartóbbak és izmosabbak, de egyszerűsind kisebbek voltak. Az arab «Godolphin» volt az egyedüli, mely 16 markos nagyságot ért s az ő vegyülékének köszönhető a mai nagyobb magassági arány. De újabb lovak szépségben is felülmulják a régiebbeket, s a fej eleganciája és a vállak alkata sokkal felette áll amazokénak.

Vékony, könnyű nyak, melyen semmi «holt suly» nincs, kifejlett, domboru és széles homlok, finom és nem nagyon rövid fülek, fénylő, lelkes szemek, tág orlyukak s mérsékelt hosszú test, s a mellnek a mozgás szempontjából oly előnyös szögletessége képezik továbbá fő ismertető jeleit egy állat eredete nemes voltának. Sajátságos, hogy egy telivér versenyló színe rendszeren barna; szürke és fekete ritkán akad köztük, s még ezek között is szakértők előtt mindig becsesebb az egyszínű, mint a fehér foltos. Ez, valamint a fürtös sörény legtöbbször alacsony származás jele.

Természetes, hogy mindezek mellett másodsorban még a lovas is nagy részben hozzájárul, hogy elősegítse egy ló győzelmét. Könnyű kéz s a futtatási terep előnyei és hátrányainak gyors felfogása szükségesek a jockey-nál, kinek lovaglási modora különben egészen elüt más lovaglókétól, mert ezáltal levén minél jobban szabad kényére hagyni az állatot, sokszor nem is annyira rajta, mint inkább fölőte lát-szik ülni. A lovat, melylyel futtatnak, rendszeren alig ismerik közelebbről s csak a trainer részesei őket előre is néhány utmutatásban az állat természetére és szokásaira vonatkozólag, melyeket aztán az ő mesterségök, ügyesen értelkesíteni. Jó jockeyeknek, nagy angol gyepk versenyen, sokszor ezer fontot is felajánlanak nyeres esetén. Mindenesetre szép összeg, hanem e nép, a milyen könnyű festileg, ép olyan lelkiileg is, s keresményét hamar elveri. Nem tud gazdálkodni, ha pénzhez jut, egy ideig csak pezsgőt iszik, inast tart magának s minden tekintetben urias életet folytat. Magasabb díjazásukat némileg igazolják a veszélyes eshetőségek, melyeknek kitéve vannak, s az is, hogy nem sokáig alkalmazhatók, mert a lovagláshoz szükséges izmok hamar meglazulnak.

A legnagyobb futamoknál különben a legjobb lovak 13—14 másodperc alatt teszik meg egy nyolczad angol mérföldenként. De tudjuk, hogy a hirves Kettledrum ugyanennyi utat 5 másodperc alatt is megtett. A legendávilabb hároméves versenyt azonban minden kétséget kizárólag sir Tattou Sykes mutatta fel, midőn egy st-legersi futtatáson szinte két mérföldet 3 percz és 16 másodperc alatt futott be. A mult századbeli versenylovak dícsőségére legyen felhozva még, hogy azok állítólag, egy mérföldet is hátra tudtak hagyni egy percz alatt. Hogy azonban mi ebből a való, nehéz volna ma meghatározni.

Bármennyire sokfélekép vannak ma már keresztezte versenylovaink, azoknak nagy része mégis néhány vezetésesebb fajpáldánytól származik le, minők a száz év előtti Herod, Eclipse, Matchem, Syphon, stb. Első helyen kell ezek közt okvetlen Herodot említenünk. Herod, e szó szoros értelmében «nagy» ló 1758-ban jött világra, mint a cumberlandi herczeg tulajdona, s később sir John Moore birtokába került, ki

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Jókai Mór a nyár folyamán négy nagyobb munkába fog. Mint a Nemzetben olvassuk, két regényt ír, melyek egyike, «A cigány báró», legközelebb füzetes kiadásban indul meg. Jókai Róza k. a. sajtókezű rajzával ékítve; másika pedig a «Lőcsői fehér asszony» czímen a Nemzet társzójában fog megjelenni. Mindkét regény történeti tárgyat ölel föl, s az első Mária Terézia korában játszik. Jókai most fogja befejezni a «Magyarok történet» című művének második részét, mely hazánk történetét a mohácsi vésztől egészen napjainkig tárgyalja. Végül «Negyem el alatt» czímmel Jókai egybegyűjti a munkáiban előforduló költői részteleteket, mondásokat, s közzéteszi azokat más ilyenmő gyűjtemények mintájára szerint.

«A férj filozófiája.» (Az egyedüli mód.) Ily című regény jelent meg a napokban ifj. Ábrányi Kornél-tól. Szerző a női erény lélektanát teszi vizsgálat tárgyává, s arra az eredményre jut, hogy bizonyos körülmények közt az minden kísértésen diadalmaskodni tud Ábrányit nem az életfeleletességei vonzák megfigyelésre. Nem mondhatni ugyan, hogy Ábrányi képes volna reflexióit teljesen tárgyba olvasztani be, sőt okoskodásai néhol túljerteszkedők, mindazonáltal műve azok közé a regények közé tartozik, melyeket a magasabb olvasmányok közé szoktak sorozni. Főrangú szalonok és a kaszinói élet képezik az Ábrányinál már megszokott keretet e regényhez is, melyet az emberi léleknek minden tanulmányozója érdeklődéssel, sőt élvezettel olvashat. Ára 1 ft.

«A Petőfi társaság könyvtára» című vállalatból, melyben Aigner a társaság kiadásában megjelent köteteket füzetes alakban kiadja közre, újabbban nyolcz füzet (14—21-ik) hagyta el a sajtót. Ezekben a következő műveket szerethetni meg, füzetenként 30 krajczárjával: «A nyomorúság iskolája», regény Vertesi Arnoldtól, három füzet. «Molière élete és művei», Szana Tamástól, két füzet. «Költemények», Endrődi Szándortól, két füzet.

«A munkáskérdésről» gr. Zichy Jenő is irt 38 lapra terjedő füzetet. Elmondja abban nézeteit e fontos ügyben; a munkások sorsának javítására az önségely és szövetkezésben látván a leghathatósabb és legraktikusabb módot. A füzet ára 20 kr.

Folyóiratok. «A Philologiai Közöny» májusi füzetében Heinrich Gusztáv két német irodalomtörténeti tanulmányt közöl: «A Hildebrand-dal» és «Tell-tanulmányok» czímmel. Radó Antal «A magyar műfordítás története» című dolgozatot irt, ezt követi «Az alliteráció szerepe a latin költészetben», Pirchala Imrétől; «Vas Gereben», a tősgyökere magyar író életének és működésének rajza Váli Belától; «A római szinklörtés akadémiai» Krausz Jakabtól, végül könyvismertetések s kisebb vegyes közlések. — A «Nemzeti névnevelés» áprilisi füzetében Buzogány Áron közoktatásiügyi osztálytanácsos statisztikai adatokban bő czifolatot irt Vargyas Endre győrmegyei tanfelügyelőnek egy támadására, mely azt mondja, hogy a tanítóképző intézetek csak a női proletárokat szaporítják, mert nem juthatnak álláshoz. Buzogány adatai szerint az állami intézetekben eddig 1712 tanítónő nyert oklevelet; ebből 1233 van alkalmazva. A férjhez menettel, halálozásokat beszámítva, 192 nincs alkalmazva mint tanítónő, de ezekből több magán családoknál, s a postánál nyert alkalmazást. A füzet további közleményei: «A boldogságról», Lederer Ábrahámtól; «Arany János életéből», Komáromi Lajostól; «A tanítóknak menedékháza», György Aladártól; «A polgári magyarok műveltsége», Sebastyen Gyulától; «A kolozsvári női köznevelő-kiállításról», Buzogány Árontól; végül pedig kisebb vegyes közlemények. — A «Keresztény Magyarok» kolozsvári unitárius folyóirat márczius-áprilisi füzetében dr. Bartók István ir a tanuló túltérhetettségéről, a tanítók túlvitt buzgalmánán róván föl ezt. Charrnaud Deszö a franciaországi protestáns egyházi viszonyokat ismerteti, stb. A «Nemzetgazdasági Szemle» új füzetében gr. Csáky Gyula a tanyabérendésert ismerteti, a nagy gazdaságok czelszerű felaprósának előnyét mutatva ki. Pólya Jakab a gr. Széchenyi István javaslatát eleventi föl a birtok-minimumról. Baross Gábor, a közlekedési ügyek új államtitkára «A helyi kormányzat Amerikában» czímen a községi kormányzat történelmi fejlődését adja elő. Ezt követi Bernát István fejtegetése a vizjogi törvényről; Heltai Ferencz pedig befejezi az ipartörvény reviziójáról szóló hosszabb tanulmányát. — A «Philosophiai Szemle» májusi számának czikkje: Spencer Herbert philosophiájának ismertetése (második közlemény) dr. Lechner Lászlótól; «A jellem eszméje», dr. Nemes Imrétől. «A metaphysikai aesthetika alapkérdései»,

dr. Simontól; «Locke és Leibnitz vitája a velünk született eszmékről» (folytatás) Málnai Mihálytól, ezenkívül könyvismertetések, stb.

Az «Archaeologiai Értesítő» új folyamából, Pulszky Károly szerkesztése mellett, egy vastag kötet jelent meg, a régészet számos becses közleményével, sok illusztrációval. Az akadémia archaeologiai bizottságának és az országos régészeti társulatnak hivatalos közleményeivel kezdődik a negyedszáz lapra terjedő kötet. Benne van Kossuth Lajos tanulmánya is báró Nyáry Jenőnek «Az aggteleki barlang» című jeles munkájáról. Nemcsak ékesen, hanem mély tudományossággal irt tanulmányát, s meglep a nagy tájékozottság, melylyel Kossuth bir a természettudományokban és az archaeologiaiban. Torma Károly hosszabban kezd értekezni a római cserépedénybélgyekekéről és karcolatokról. Pulszky Károly a nemzeti muzeum régiséggyűjtésében levő néhány renaissancekori tárgyat ír le. Ugyancsak ő a magyar agyagművészet történetére vonatkozó egyes kérdéseket fejteget. Pulszky Ferencz, Hampel József, Téglás Gábor, Deák Farkas, stb. czikkjei járulnak meg a kötet tartalmához, mely egy egész könyv, s míg főbb közleményei a tudományos irányokat, a régészet egyes emlékeit fejtegetik, a kisebb közlemények e tudomány mozgalmairól, eseményeiről adnak érteítést.

Füzetek. «Értekezések a nemzetgazdaságtan és statisztika köréből», az akadémia ily című füzetéből (szerkesztő Földes Béla) most Eszteri Lajos értekezése jelent meg: «A munkás-biztosítás kérdése». — Debrezében Csáthy Károlynál negyedik kiadást ért meg: «Magyar történeti életrajzok népköltés számára», a tisztult ref. egyházkerület népköltési tanterve alapján irta Kállay István; ára köve 26 kr. — «A piaci tej és rizsdátal», népszerű előadás, melyet Gamauf Vilmos tartott a kolozsvári orvos-természettudományi társulat egyik estélyen, részletesen szólva e fontos egészségügyről. — «Ünnegyed», a Knorr-féle gyakorlati utmutató füzetes kiadásából a 22-ik füzet küldetett be hozánk; ára 30 kr.

«A fürdő és uti kalauzok» című vállalatban két füzet jelent meg magyar és német nyelven. Egyik a mohai «Agnes-forrás» leírását adja dr. Kaposi Albertől; a másikon pedig a Marcs-Tordamegyében levő «Topliczai meleg fürdő» ismerteti Mild Adolf fürdőorvos.

Jókai egy újabb regénye olasz fordításban. Brelich Ernő fümevárosi titkár, ki Jókai «Arany ember»-ének olasz fordítását e napokban fejezte be, most az «Egy játékos a ki nyer» című kékötetes művének fordításához fog. Az első füzet június hónap lát napvilágot, s megjelenését a fümei közönség már csak az egyéb is nagy érdeklődéssel várja, mert a regény tárgya Füme és a szomszédos Portoré után eseményeiből van merítve. A munka befejezése után a fordító a «Fekete gyémántokat» fogja olasz nyelven ismeretessé tenni.

A nemzeti színház operájának most kitűnő vendége van. Ez Turolla Emma olasz énekesnő, legutóbb a milánói Scala-színház tagja, ki a közelebbi időben Bécsben szerepelt olasz opera-társasággal oly rendkívüli feltűnést keltett az osztrák fővárosban. Az olasz staggione Bécsben azonban hamar félbeszakadt, s Turolla kiasszony Budapestre jött vendég szerepelni. A nemzeti színház igazgatósága alkudozásokat folytat vele, hogy állandón megnevesse, évenként legalább öt óra. A művésznő legzebb éveiben van, megnyerő külsejű; erős, dús színezésű tiszta szoprán hanggal bír; hűv. izlés s kifejezés nemessége egyformán megvan énekesben és játékosban. A legjelesebb drámai énekesnők egyike, ki e hó 5-én mint Leonora a «Troubadour» operában teljesen meghódította a közönséget. Hangja széles és merész határok közt hullámzik és játékosan elsőrendő drámai színesnő is nagy hatást tenne. Másodsor «Borgia Lucretia» czimszerépőbe ragadta el a közönséget. Mig e két szerepben az olasz opera dallamos színeit ragyogtatta, harmadik fölőlépés Meyerbeer «Afrikai nő» operájának főszerepét vállaltotta, melyben a hangerő, a zenei deklamálás, drámai tevékenység egészen más alkatmakt nyújt a kitűnésre. Turolla kiasszony s szemvedélyes Seli-cának is kitűnő személyesítője, a költői volt mindig e hosszadalmas szerep változatában.

Zichy Mihály hírneves művésznőnk már elfoglalta helyét a czár udvaránál, mint udvari festő. A koronázásra ő is Moszkvába megy, s az ünnepélyről vázlatokat készít, melyeket aquarell-képekben fog kidolgozni, mint egykor II. Sándor czár ezüst-menyegzőjének ünnepélyes mozzanatait. Nehány jelenet olajszínekkel is megfest. A budapesti országos kiállítás bizottságának elnöksége ígértét bírja a művészeknek, hogy az 1885-iki kiállítás számára vagy egy új képet fest, vagy ha ezt ideje meg nem en-

gedné, mindenesetre egy nagyobb, eddigéle még sehol kiállitva nem volt kartont állít ki.

Munkácsy legújabb festményét, a keresztrefeszítést, valószínűleg a műcsarnoknak ősz kiállításán mutatják be itthon. A művész az egész nyáron a legnagyobb buzgalommal dolgozik művészi és miatt magyarországi utazását is akkorra halasztotta, a mikor festvényével együtt Budapestre jöhet. Párisban, Bécsben csak később fogja kiállítani.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A vörös-kereszt-egylet közgyűlése. A megyeház nagy termében e hó 7-én tartotta évi közgyűlését a «vörös kereszt-egylet». Károly Lajos főherceg, királyunk öccsének elnöklése alatt. E termekben harminczhat év előtt jelent meg utoljára az uralkodó család tagja, éppen Ferencz József ő felsége, ki mint főherceg 1847-ben István nádornak Pest-megyé főispánjává igtatásakor magyar beszédet tartott.

A gyűlésen számos miniszter, főpap, tábornok és előkelőség gyűlt össze. Az egyesület betegpóli a főherceg útjában álltak sorba. A vidékről a főkegyeletek küldöttei is megjelentek. A teremben belépő főherceget gr. Zichy Nándorné, özv. gr. Teleki Sándorné és gr. Pejacsevich Lászlóné fogadta. A főherceg mellett még gr. Károlyi Gyula és Zichy Livia grófnő foglaltak helyet az elnökségi helynél. Gr. Károlyi Gyula üdvözölte a főhercegeti vendékként, gr. Zichy Livia pedig a horvát egylet részéről megjelent horvát hölgyeket köszöntötte, mire báró Vraniczany Lajosné horvát nyelven válaszolt, Tallián zágrábi kanonok pedig magyarul.

Ribáry József miniszteri tanácsos, az egylet főjegyzője olvasta föl az évi jelentést. A sorjatek jövedelméből 2.403,885 fnt a törlesztési alpra fordított, 240,000 fnt pedig a tartalékalaphoz csatoltatott. A sorjatek tiszta nyerménye 1.236,000 fnt. Ez összegből 450,000 fnt az Erzsébet-kórház építésére és felszerelésére, 225,000 fnt 10 sebesült szállító osztály felállítására, 220,000 fnt a mozgó raktárak első felszerelésére, 21,000 fnt 22 társzekér beszerzésére, 120,000 fnt tartalék-kórházak berendezésére és 200,000 fnt kezelési és tartalékalapra fog fordítani. A kórház 434,395 frba kerül. Az egyletnek volt 1879-ben 2103 tagja és 24,984 fnt pénztári maradványa. 1881. végén 38,298 tag és 213,900 fnt pénztári maradvány; 1882. végén pedig 45,097 tag (1709 alapító, 2807 tiztorintós, 37,087 rendes és 3598 rendkívültag) a pénztári maradvány pedig 1.561,253 fnt 57 kr. A főkegyeletok száma Magyarországon háromszázötven, Horvát-Szlávonországon 15.

Több indítvány letárgyalása után a közgyűlés az Erzsébet-kórház építési tervét és költségvetését jóváhagyta; 5000 fntot szavazott meg 50,000 darab sebkötő csomag beszerzésére és 8000 fntot a betegápolónők begyakorlására.

Csávolszky Béla prépost felszólalása folytán Schlauch püspök megjegyezte, hogy betegpóli apácák kiképzetéséről gondoskodva van; Teanika Imre pedig feleltette, hogy a betegpóli növendékek fele világiakból és másik fele apácák közül fog állni.

Károly Lajos főherceg a gyűlés után még körülbelül fél óráig maradt a teremben és töbkekkel társalgott, névszerint az elnökség tagjaival, gróf Andrássy Gyulával, Ráth főpolgármesterrel, a főbb megyei tisztviselőkkel, a jelenvolt tábornokokkal és egyleti hivatalnokokkal; hosszabb ideig beszélgetett nevezetesen a horvát küldöttséggel, melynek tagjait gróf Pejacsevich Lászlóné egyenkint mutatta be neki.

A magyar tud. akadémia május 7-iki ülésén Barna Ferdinánd foglalkozott Vámbérynek a magyarok eredetét tárgyazó művével, finn-ugor rokonsági szempontból.

A kultúrtörténeti mozzanatok felszólalását találja Vámbéry művében leginkább érdekesnek, de tökéletesen szerencsétlen a mű nyelvészeti része. A nyelvészeti ismereteket nem gazdagítja, mert hiszen már alapja, a magyar-török rokonság, teljesen hibás. Hogy a magyarban török kölcsönszavak vannak, régén tudtuk már. — Wolf György volt második felolvasó. Dr. Kiss Ignácztól mutatott be nagyobb dolgozatot Káldy nyelvről. Kiss kiadás végett nyújtotta be a dolgozatot, melyről Wolf nagy elismeréssel nyilatkozott. Káldy György a nyelv kezelésében, a magyarságban méltó vetélytársra kortársának. Pázmány Péternek. Kiss Ignáczt, ki Pázmány nyelvről is irt tanulmányt, most el készíti és gondos dolgozattal, melynek a történelmi szótár nagy hasznát fogja venni. Káldy mint bibliafordító ismeretes, azonban sok prédikáció maradt utána, mely a legbecesebb irásfelek közé tartozik. Kiss ezeket vette tanulmányozásá alapjául és ezek sajtóadásait fejtegeti. — Gyulai Pál osztálytitkár végül előterjeszté a klasszika

filológiai osztály alakulására vonatkozó javaslatot. Az akadémia első osztálya több ízben foglalkozott az ókori klasszikusok fordításának és kiadásának ügyével; bizottságot is alakított Zichy Antal elnöklése alatt, hogy tervet készítsen. Ez az előkészítő bizottság most klasszika filológiai külön osztály felállítását ajánlja. Ezenként 30 ívet bocsátana közre, a kiadásra a Franklin-társulat már vállalkozott, s ezért csak a fordítók tiszteletdíjáról kellene gondoskodni, a mi egy év alatt 1000—1200 fntot tenne; sőt a közoktatásügyi miniszter is megígérte anyagi és erkölcsi támogatását. Az előkészítő bizottság az új osztály feladatát és szervezetét feltüntetve részletes előterjesztést tett, melyet az osztályülés el is fogadott.

A történelmi társulat e hó 4-iki ülésén a Bay Ilona-féle jutalmat nyert munkát olvasták föl: ez a «Kemény János» című történeti jellemrajz Márky Sándortól, ki eleven képét adja a vizontagságos életnek, s Erdély akkori helyzetének. — Majd Fehérváry László olvasta föl Demkó Kálmánnak «Lőcse a Boicsay-féle korszakban» értekezését, mely e felföldi város eseményeit festi. — Az ülésen elfogadták Sopron város meghívóját, hogy a társulat ott tartsa ez évi vándorgyűlését.

Az orvosok és természettudósok vándor-gyűlésének központi választmánya e hó 4-iki ülésében jelentették, hogy dr. Bartsch orvosi műszaktára 143 előfizető érkezett 5 frtválal s ekkép a mű könyvtára végre megkezdhető. A szakértők által dícsért mű füzeteként, mintegy 35 ilyen jelenik meg. A gróf Degenfeld Imre alapítványát (100 darab arany) több pályázó közül dr. Orley Lászlónak ítelték oda, ki a bélférgesekről készitendő művéhez részletes tervezetet nyújtott be. Egyuttal intézkedtek, hogy a természetrajzi önálló kutatásnak gyakorlati orvosi értékesítésére végezt a kérdéssel alaposan foglalkozó Tóth selmecbányai orvost is megnyerjék a közreműködésére.

A Petőfi-társaság pozsonyi felovásó ülésének egy kiválólag helyei érdekli száma is lesz. Pulszky Ferencz ugyanis «Pozsony 1835-ben, az országgyűlés alatt» címmel felolvasást tart, rajzolva a politikai élet akkori főbb szereplőit, a pozsonyi ifjúságot és társas köröket. A társaság kirándulása különben érdeemes veterán irónka, Frankenburg Adolfa névze is emlékeztet, mert éppen most van 50 éve, hogy Frankenburg mint királyi táblai hites jegyző (jurátus) letette az esküt a pozsonyi országház termében.

Az első bölcsőde-egylet e hó 10-iki közgyűlése Szabó Imre elnöklése alatt folyt le. Ez egylet a Terézvárosban és Józsefvárosban egy-egy bölcsődét tart fenn, melyekben több mint 500 kis gyermek talál apólat az utolsó évben. Bevétele 10,173 fnt volt, kiadása pedig 9842 fnt. A vagyon 103,197 fnt. Az egylet most Budán, a Tabánban épített bölcsődét.

A magyar tisztviselők országos egylete e hó 6-án tartotta évi közgyűlését Pauler Tivadár igazságügyi miniszter elnöklése alatt. Az egylet vagyona 8847 fnt; bevétel volt 16,854 fnt, kiadás 15,770 fnt. A könyvtár 5000 kötetből áll. Van 25 alapító, 1476 belső és 19,038 fnt. Az özvegyek és árvák segélyalapja 82 külső fnt.

MI UJSÁG?

A budai királyi palota kiépítését ismételtelen emlegetik. A legújabb tudósítások szerint ő felsége maga sürgeti ezt, s Ybl Miklós jeles építészünket közelebb ez ügyben Bécsebe hivatta. Ybl már régebben foglalkozik a tervekkel, melyek szerint a palota egész a gózsiklóig, a mostani fegyvertár épületét is magába foglalva, épülne ki, ugy hogy a jelenlegi palota csak harmadrészt tenné az egészenk.

A királyt a nyár folytán Szegedre várják. Ő felsége, ki iszaparijának látta a várost s akkor kimondotta, hogy Szeged szebb lesz, mint a milyen volt, mindig jelentést tétett magának az építkezésről, s most mikor már Szeged csakugyan szebb, nagyobb, mint volt, meg fogja nézni a romjaiból föltámadt magyar várost.

A királyné, Mária Valéria főhercegnővel e hó 8-ikán reggel hagyta el Baden-Badent, hol öt hétig időzött, és Stuttgarton keresztül Münchenbe utazott, s itt e hó 11-ikéig maradt.

Stefánia trónörökös állapotát s a közel álló öröndetes eseményt, melyet augusztusra várnak, a hradsini prágai udvarban e napokban adta tudtul hivatalosan a főudvarmester. A szerencsekivánatok a legszűkebb körben fogadtattak. A trónörökös pár e hó 12-én költözött ki Laxenburgba s ott Stefánia trónörökösnek születésének bekövetkeztéig marad.

Károly Lajos főherceg, ki a vörös-kereszt-egylet közgyűlésére jött Budapestre, két napig időzött itt, s az «Európa» vendéglőben volt szállva. A főherceget megtekintette a német-völgyben épülő egyleti kórházat, az ott elhelyezett betegszállító koscsikat; majd az egylet központi irodáját nézte meg, aztán a betegápolók helyiségeit a Gyertyánfy-házban és a Lipót-utczában. A betegszállítók gyakorlatin szintén megjelent a lovardában. Ez érdekes látványt nyújtott, s feltűntetett, hogy minden össze a sebesülteket a harczterén, hogyan részesítik apólatásban. Tizennégy betegszállító, többnyire tornatanító volt kirendelve, Bockelberg vezetése alatt, továbbá egy század honvédség, melyből a sebesültek kerültek ki. Bemutatták az összes eszközöket, a gyalogpadokat, a sátrakat, a sebkötőket, a sebesülteket elhelyezését, stb. A főherceget a legnagyobb megelégedéssel nyilváníttotta.

Rónay Jácint püspök, bevégezve Valéria főhercegnő tanításának vezetését, Pozsonyba érkezett s ezental ott fog lakni.

Bólyay Farkas szemléke, Maros-Vásárhely híres tanárának, a német és francia matematika körökben is annyit emlegetett Bólyay Farkasnak, a maros-vásárhelyi ref. temetőben állítandó sírjára a díszes emléket Jablonszky Vincze jóbiru műtermében készitik Maros-Vásárhelyt. A leleplezés szeptemberben lesz.

Bukovinából május hó 10-ikén új szállítmány indult hazafelé, 800 magyarral, hg. Odessalch vezetés alatt. Nagy részük Józsefalváról való, a többi Andrásfalváról, és Hadikfalváról. Ez utóbbi helyről 450 akart jönni, de csak százötvenet hozhattak el. Az utasok pünkösöd első napján érnek Szolnokra. A bukovinai magyarság közt még sokan várják elszállításukat, nem lehet őket csillapítani. Szekeres gazdák újabb csoportja is utra kelt a borgói szorosnak, hogy Erdélyen keresztül utazzanak.

Az országos képtárban, Pulszky Károly képtárőr intézkedésére, minden terem bejártnál az illető teremben elhelyezett festmények címét, mesterét és rövid leírását feltüntető oly táblák lesznek ki-függesztve, melyek kézben hozhatóak és a katalogust helyettesítik. A jegyzékek körülbelül egy lábnyi nagyságu kemény papirtáblákra vannak írva, a tábla pedig az újságtartók mintájára lézbe sorozva. Nyomatott katalogusok, természetesen, ezental is lesznek.

Kirándulás Párisba. Az írök és művészek társasága elhatározta, hogy a nyáron kirándulást rendez Párisba. Csak tagok és azok családjá vehetnek részt a kirándulásban. A vasutaktól lehető első szállítási árakat remélnék. A kirándulók a század két legnagyobb szelleménél: Kossuthnál Turinban és Hugo Vikornál Párisban, testületleg tisztelgenek.

Lőversenyek. A májusi futtatások e hó 6-án meglehetősen kellemetlen időben kezdődtek, de azért elég nagy közönség gyűlt össze. Az öt napi versenyekből az utolsó pünkösöd két napján lesz. A futtatások eredménye a következők:

Első nap (május 6.) A 800 frtos handicap-díjat nyolcz párpa közül a Blaskovich Miklós «Nézs»-ja nyerte; az egyesült nemzeti díjat (6000 frank) tíz közül gr. Henckel Hugó «Tartarja»-ja; az asszony-ságok díjat négy közül b. Springer Gusztáv «Cam-busier»-je, melyet Baltazzi Arisztid lovalgott; a Szer-chenyi-díjat (száz arany) kettő közül Schossberger Nándor «Kaiser»-je; az akadály verseny ezer forint-ját három közül hg. Eszterházy Pál «Sybaris»-ja. Közben volt a mezei gazdák versenye, melyben tízenhat parasztlégény üt löra. s nyert Kroll István fővárosi gazda «Szello»-je, Hideg János aszalói lakos szürkéje (melyet gr. Almásy Kálmán azonnal meg is vett 450 frtéért), és Szőgyi Sándor «Kese»-je.

A második napon (május 8.) már kedvezett az idő. A két évesek versenyében hét ló közt a b. Springer Gusztáv «Mis»-ja győzött; a hazafidjért (5000 frank) négy közt gr. Schlick Ervin «Cambrian»-ja; az állandójáért (3000 frank) szintén négy közt gr. Apponyi Antal «Grossvezir»-je; a gr. Károlyi-díjért három közt Schossberger «Kaiser»-e; a gátversenyben (700 fnt) három közt Hesp Róbert löidomító «Marzi»-ja.

A harmadik nap (máj. 10.) szintén kedvezett az idő, de közönség csak közepes számban jelent meg. A Donna Cristine díjéért (ezer fnt) öt ló futott a gr. Henckel Hugó «Albion»-ja nyert; az ezer fntos kaszinódij hat közül hg. Eszterházy «Parsifal»-jának jutott; a második osztályú állandój (6000 frank) négy közül b. Springer «Atilla»-jának; az eladó verseny 800 frtos díjéért ketten versenyeztek s Jan-

kovics Gy. «Elegant Discretion»-ja nyerte, az akadályverseny 2000 frankjéért pedig három közül hg. Eszterházy «Chère amie»-je.

A lókiállítás. A májusi lőversenyekkel együtt tartá meg a lőversenyészt emelésére alakult társaság a lókiállítást és lódíjazást. Az ideire Erzsébet királyné ajándékozta az első jutalmat, pompás aranyozott ezüst vázát. Összesen tíz jutalom volt kitűzve háts és kocsi lovak számára. A herpesi ut végén levő telep igen élénk képet nyújtott. A kiállítás igen jól sikerült, sok szép ló volt s a sportkörök nagy számmal jelentek meg a kiállítás megtekintésére, kocsin, lóháton. Ezuttal több jelentékeny vásárlás történt, bár általában az árakat igen magasnak találta. A királyné serlegét gr. Andrássy Aladár «Nyilas»-ának itelték oda; a háts lovakért is az ő kettős szürke fogatát illette volna meg az első díj, de mivel egy kiállító két díjat nem nyerhet, ez a jutalom Jankovics Elemér kettős fekete fogatáé lett.

*** Ogena, Ofew, Ofen.** A Winnipegben (Amerika) megjelenő «Manitoba Free Press» című lap, mely a magyar viszonyokról elég gyakori és jóakaratu tudósításokat közöl, legutóbbi számai egyikében Mailáth megvilágosárolis három rövid tudósításban emlékezik meg. Ezek elsője elmúndja, hogy «Zekhely von Magláth» palotájában, Ogenában, miként találtott halva. A második, mely a hirt megerősíti, már Ofewről van kelezve, míg a harmadikban egész rendben kiderül, hogy a gyilkosság színhelye voltaképpen sem nem Ogena, se nem Ofew, hanem egyszerűen — Ofen. Mindebből pedig Kiepert ur megtanulhatja, hogy — hál' istennek — nemcsak a magyar helynevek vannak kitve az elferditett esélyeinek, hanem, Amerikában legalább, mint az egyenlőség hazájában, a német nevek sem képeznek ez alól kivételt. A «Manitoba Free Press» különben a csángók betelepítéséről is megemlékezik, sőt a «Budapesti Hir-lap» levelezőjének interjú-ját is ismerteti Napoleon herceggel.

Az amerikai magyarokról sok hirt lehet olvasni a New-Yorkban megjelenő «Österreichisch-Amerikanische Zeitung»-ban, mely német nyelven jelenik meg, s ugy látszik a magyar egyesületeknek is közölnye. A kététhetent megjelenő lap utolsó számában, a newyorki «Magyar egylet», az első magyar betegsegélyező egyesület, a fladellai osztrák-magyar egyesület, a newyorki «Petőfi» betegsegélyező egyesület, a chicagói «Deák Ferencz» egyesület stb. közlései vannak. A chicagói «Deák Ferencz» egyesület kimutatásában az is megolvasható, hogy a derék társaság a szegedi árvázkarosultak számára 8282, a győrieknek pedig 1500 frtot gyűjtött annak idején. E szám közli annak az ezüst emlékének a rajzát is, melylyel a newyorki «magyar egylet» márczius 15-iki t ücsmulatságán Irbás Eszi czigányprimást tüntette ki. A nemzeti színre zománcozott pajzsra, melyet az amerikai sas emel és két oldalt az amerikai és magyar zászló díszít, a magyar cimzer alatt ez van véve jó magyarsággal: «Emlék és diszjelöl a magyar zenekarmestereknek, a newyorki Magyar Egylettől. Márczius 15-én 1883. A lap első oldalán if. gróf Ráday Gedeon honvédelmi miniszter arczképe van, csinos fametszetben.

Fog-gyógyintézet. Az «Orvosi Hetilap» részletes jelentést közöl a fog-gyógyintézetről, melyet dr. Arkhyó József egyetemi magántanátr tart fenn a magyar-utczai 21. számú házban. Ez intézetben csupán szegény sorsuak nyernék orvosi segélyt, még pedig ingyen, a hetenként három napon tartott rendelési órákban. E mellett a fogászott tanuló orvos-növendékek és orvosok végzik itt gyakorlati tanulmányaikat. Az intézet sikeres működéséről tanuskodnak a fennállása második évére vonatkozó számok; míg az első évben a betegek száma 157, a kör-eseteké 297, a kezeléseké pedig 292 volt, a most le-folyt évben az egyének száma 354-re emelkedett, a kör-eseteké 465, a kezeléseké 584-re. A fogászott tanulóok száma 59-re szaporodott. A betegek és orvosok szaporodása következtében a helyiség már szűkös lett s megannyobbítják, ugy hogy egyidejűleg hat-hét orvos is fog műtéseket végezhetni.

Adakozás a bukovinai magyarok hazatelepítési költségére.

Alcsuth község jegyzője, Podhorny János a község előjárósága által eszközölt gyűjtésről közlés végett a következő jegyzékbe küldte be szerkesztőségünkhez. Alcsuth község lakosai a fentirt célra adakoztak: Kopács Adólf 30 kr. Nákovics János 20 kr. Jankovics Mihály 10 kr. Kunn Istváné 10 kr.

Medosch Károly 20 kr. Kis István 4 kr. Parti István 10 kr. Parti Lajos 3 kr. Szabó Mihály 10 kr. Kiss János 4 kr. Czáró István 4 kr. Nádasdi János 10 kr. Kovács András 2 kr. Tóth István 3 kr. Tóth Ján-s 10 kr. Mészáros István 10 kr. Gaszler Vendel 20 kr. Szabó István 4 kr. Elek Ferencz 10 kr. Szabó András 10 kr. Veisz Manó 10 kr. Szabó Dániel 3 kr. Szabó Sára 4 kr. Elek Jánosé 5 kr. Pék Ferencz 5 kr. Adám Ferencz 4 kr. Komáromi András 10 kr. Dal-lós István 10 kr. Kovács József 9 kr. Fodor András 6. Feith Vincez 10 kr. Vágnér János 10 kr. Böhm József 6. Fülöp József 10. Sebeszta Miklós 10 kr. Mészáros Pálné 20 kr. Parti András 4. Gános István 20 kr. Parti Ferencz 4 kr. Toknár N. 20 kr. Németh István 4 kr. Veisz Mária 10 kr. K. Parti József 4 kr. A. Komáromi József 25 kr. Komáromi Gábor 4 kr. Tóth József 4 kr. Németh János 10 kr. Pötördi Illés 10 kr. Balogh Gábor 20 kr. Kabai János 10 kr. Vel-zez 20 kr. Bárányos János 4 kr. Takács János 10 kr. ifj. Bárányos József 2 kr. Bárányos Mihályné 10 kr. Adám János 10 kr. Rajkó József 10 kr. Bal-ázs Péter 10 kr. Király József 10 kr. Bárányos Ist-ván 4 kr. Balázs István 6 kr. Csapó István 4 kr. H. Komáromi István 6 kr. Kovács János 5 kr. S. Németh József 4 kr. Csanyi József 4 kr. Bárányos József 20 kr. Adám Mihály 10 kr. Mészöly Gyözöf 6. lalkész 50 kr. Bárányos Pál 4 kr. Pintér József 10 kr. Hertendi József 10 kr. S. Komáromi József 5 kr. Pap András 10 kr. Fűzi András 10 kr. Somogyi Jó-zsef 4 kr. Parti József 6 kr. Komáromi István 8 kr. Kohn Ignéz 5 kr. S. B. 20 kr. Blau Manó 2 kr. Zagger Károly 20 kr. Szentgyörgyi János 2 kr. Kruszinczky István 1 frt. Zednik Pál 1 frt. Hatos János 50 kr. ifj. Bárányos István 50 kr. Rozenbach Adólf 30 kr. Zeith Ferencz 10 kr. Nákovics János 30 kr. özv. Bán Józsefné 20 kr. Riezinger Károly 2 frt. Vasanics Adám 10 kr. Balogh Sándor 80 kr. Alcsuth község 1 frt. N. N. 50 frt. Összesen 66 forint, mely összeg a vadli járás szolgabírói hivatala utján küldetik be rendeltetés helyére.

E gyűjtés után még következők adakoztak: Lih-bies Adólf 1 frt. László Ferencz 50 kr. Kék István 20 kr. Reinisch József 30 kr. Összesen 2 forintot, mely összeg, az illető helyre eljuttatás végett, szer-kesztőségünkhez küldetett. A többi hozzánk érkezett összeggel együtt átadtuk a csángó-magyar egy-letnek.

A «Jogtudományi Közlöny» május 11-iki 19-ik) száma következő tartalommal jelent meg: A büntető törvénykezési rendtartás. Dr. Jellinek Arthur budapesti ügyvédől. — Törvénykezési Szemle: Lelet, fizetési meghagyás, felelbezés, mi-niszteri magyaráról rendeletek. Dr. H. E. nyiregy-házi ügyvédől. — A tömegesdonok díjazása. B. L. szabadkai ügyvédől. — 1881. LX. tet. 197. §-ához. Dr. R. N. kapuvári ügyvédől. — Felelet H. S. ügy-védnek. Dr. F. S. miskolci ügyvédől. — Különfélék. — Nyilt kérdések. — MELLEKLET: Curiai hatá-rozozatok. — A budapesti kir. tábla elvi jelentőségü határozatai. — A bünvádi eljárás tervezete a buda-pesti ügyvédi kamara szakkbizottságában.

— Mai számunkhoz van mellékelve See-felner F. L. papír- és festőszer-kereskedésének 300 különféle szükségleti, divat-és Fantasie-levelepapírokról szóló árjegyzéke, melyre ezenell fölhiujuk a közönség figyelmét. A különben is hir-neves kereskedés jelen összeállításá változatossg tekintetében valóban kiválónak mondható.

Megfejtés.	
Világos.	Sötét.
1. Fa8-a5	Kb5-a4: (a)
2. Hf5-d4	Ka4-a3
3. Fa5-c3 matt.	
a.	
1. ...	Kb5-a6: (b)
2. Hf5-d6	Ka6-a7
3. Fa5-c7 matt.	
b.	
1. ...	Kb5-c5
2. Fa5-b4	Kc5-d5-b5
3. H v. B matt.	

Helyesen fejtették meg: Veszprémben Fülöp József. Nagy-Dobronyban Németh Péter. Budapesten K. J. és F. H. Andorfi Sándor. Sárospataki i. jásági sakkör. A pesti sakk-kör.

HALÁLOZÁSOK.

KAMMERER GUSZTAV, Tolnamegye szakcsi vá-lasztókerületének országgyűlési képviselője, elhunyt e hó 3-án hosszas betegeskedés után, 65 éves korá-ban, Budapesten. A boldogult, ki 1881-ben választott országgyűlési képviselővé, a szabadelvípart bugzó tagja volt s képviselőtársainak becülését és szeretetét osztatlanul bírta.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: KOLLAR ISTVAN, Esztergom városa nyugalmazott lékésze, ki egész vagonatát jótékony cselekedta hagyta, többi közt az érsekújvári gimnáziumnak 10,000 frtot, 75 éves korában. — BERCSEY LAJOS, előlélt nagybányai fér-fü, Szatmármegye bizottsági tagja, a hazai bánya-ügy egyik szakembere, a nagybányai kerületi bánya-egylet alkotója és tizenkét éves keresztül bugzó elnöke, 74 éves korában. — KÖNYVEY JÓZSEF, kir. kath. főgymnáziumi tanár, Budán, a tanügy alaposan képzett derék munkása, 48 éves korában. — SZUNYOG JÁNOS, a legrégebb magyar családok egyik tisztelt tagja, 71 éves korában a biharmegyei Ersemljében. — DEÁK JÓZSEF, a nagykőrösi ref. főgymnáziumnak huszonhét évi működés után nyugalmába vonult tanára, 62 éves korában, N.-Kőröson; ugyanott FITOSZ FERENCZ, bírtokos, főiskolai gondnok, 71 éves korában. — SZOKOLY LIPÓT, minorita szerzetes, 54 éves korában, Szegeden. — GR. ENDRÓT LAJOS, a gr. Ká-rolyi Lajos londoni nagykövét sógora, 42 éves korá-ban, Gyepüfuzesen. — BALASIT EMÁNUEL, nyug. miniszteri főosztálytanácsos, derék hivatalnok, 73 éves korában, Sóbányán. — DR. MATHIA KÁROLY, állami főreáltanodai tanár, 38 éves korában, Lőcsén. — BANOVITS SÁNDOR, ügyvéd, Szörénymegyének volt al-pispána, 63 éves korában, Karánsebesen. — GINDL-STRASSER JÁNOS, plébános, aranyismés pap, 84 éves korában, Karácsonyban. — HANEL JÓZSEF, Péter-várdnak tizenkét év óta polgármestere, ki önéreje-ből emelkedve, városának egyik legderékabb és nagy tevékenységi polgára lett, 44 éves korában. — RON-NAY LŐRINCZ, nagyvédői plébános, 64 éves korában. — BELKI KÁROLY, öreg iparos, dr. Belki Jánosnak, a kolozsvári egylet most kinevezett jeles orvosi ta-nárának és a sajo-szegedi nagyműveltségű plébános-nak édes atyja, Sajó-Szögeden. — HERODEK ISTVAN, 46 éves korában, Monoron, hol kőrészetét közt te-mették el. — GRÜN BERNÁT, főmérnök, Déván. — MEDVEZSKY ALAJOS, kir. mérnök Kishegyesen; vi-szontagságos életét élt, részt vett a lengyel forrad-alomban, s Galiciába menekült, itt az osztrák rendőrség elfogta; aztán besorozott; kiszabadulván, bevégezte műegyetemi tanulmányait Budapesten, Konstantinápolyba ment, bányaigazgató lett Kis-Azsiában, hol az utolsó török-orosz háborúig mar-adt; ekkor hazatérve, résztvett az 1877-iki székegy-pnes tervezésében, a dinamitot is ő szállította; majd ismét Konstantinápolyba ment, migem 1881-ben a budapesti-zimonyi vasut építésénél kapott mérnöki állást. — LINK HERMAN, tekintélyes győri polgár, 48 éves korában. — HUSZAR FERENCZ, volt honvédhad-nagy, nagy-súrányi gyógyszerész, 64 éves korában. — JANCsó PÁL, nyug. pénzügyigazgatósi fogal-mazó, 67 éves korában, Temesvárt. — BÉDER FE-RENCZ, első évi ref. hittanhallgató, 21 éves korában, Debreczenben. — GR. BETHLEN KAMILLÓ, az erdélyi arisztokrácia széles rokonsági tagja, 56 éves korá-ban, Adámoson. — VERES GYÖRGY, az unitárius egy-ház egyik bugzó támogatója, Háromszék közelebbin becülit férfiú, Arkoson. — LORENTZ JÓZSEF, a fehért-templomi állami főgymnázium fiatal tanára, 31 éves korában.

ÖzV. BENICZKY ATTILÁNÉ szül. Prónay Zsu-zsánna, derék magyar hölgy, a már több év o'ett elhunyt s irodalmunkban szép reményeket ígért Be-niczky Emil édes anyja, 72 éves korában, Nagy-Abonyban. — VIDÉK GyÖRGYÉNÉ szül. Molnár Mária Magdolna, kinek halálát a Molnár, Bánhidy, Mészár és Benkeo-családok gyászolják, Fegyőgházán. — ÖZV. KARDOS LÁSZLÓNÉ szül. Könyves Tóth Mária, számos tagu család tiszteletreméltó matrónája, 76 éves korá-ban, Debreczenben. — ÖZV. HIZLI JÓZSEFNE, Zalár József költőnk s Hevesmegye főjegyzőjének édes anyja, 76 éves korában, Gyöngyösön. — ÖZV. BALÓ JÁNOSNÉ szül. Koller Veronika, 67 éves korában, Kecskeméten. — SIMON JÓZSEFNÉ szül. Elek Zsu-zsánna, 40 éves korában, Kunhegyesen. — MELCZER LAJOSNÉ szül. Macher Irma, 45 éves korában, Buda-pestben. — KUNZTI JÁNOSNÉ szül. Schwert Erzsébet,

SAKKJÁTÉK.
1222-ik számú feladvány. Ehrenstein M.-tól (Budapesten.)

Világos indul a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1217. sz. feladvány megfejtése.
Braune R.-től.

KÁVÉ

jeles fajok, friss, illatos, nem festett 4 1/2 kilós csomagokban postán utánvétellel, vám- és bérmentesen, per 1 kiló, Netto.

CEYLON, gyöngy, finom zöldes 1.98

MANILLA, gyöngy, világos zöld 1.65

CEYLON, fin., kék 1.70

MOCCA, arab, finom 1.84

MOCCA, afrika 1.54

CUBA, nagysz zöld 1.80

MENADO, aranyasz., finom 1.60

JAVA, zöld, erős 1.36

DOMINGO, válogat. 1.40

SANTOS, szép, erős 1.30

RIO, szép, tiszta ízű 1.20

JAMAICA, erős, jó 1.14

R. MAITI TRIEST.

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES
FÜGYNÖKE
GROSSMANN J.
BUDAPESTEN 6553

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA

BUDAPESTEN

Szíves megkereséért vagy gyártelepünk meglátogatására tisztelettel felkérjük

Mesés olesóság!! Majdnem ingyen!!

Gyapjuszövet egész öltönyre.

Legjobb minőségű gyapjuszövet 1/4 széles egy egész öltönyre 4 rf kitűnő minős. gyapjuszövetből 4.55
Egészen finom gyapjuszövetből 5.90
A legfinom. és legegységesebb gyapjuszövetből 7.90
A legf. fekete brazil. peruvian szalon öltönyre 8.90
22 ft helyett.

5000 db legnehezebb plaid kendő csak 5.25
5000 db 3/4 nagys. legnehezebb utazó plaid legj. minős. öltönygyapjuból csak 5.95
Továbbá

5000 db 3/4 nagys. legf. gobelin ripsz ágyszerítő drbja csak 2.75
5000 db 3/4 nagys. legdisz. virágos ágyszerítő 3.25
5000 db legf. szín. oxford. creton, vagy fin. feh. shiffon, ing bélelt mellet drbja csak 1.35
5000 db legf. zephir, madapolan, vagy lgfn. doubl. shiffon ing csak 1.65
2300 db legeg. fehér szalon ing sima vagy himzett mellet csak 1.85

Kapható SCHILLER L.-nél
a szép menyasszonyhoz SZ.-FEHÉRVÁROTT 898
Csomagolás ingyen!
Vidéki rendelémények azonnal és legpontosabban teljesítettek.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható:

Adalék a lélek életrendjéhez.

Írta
b. Feuchtersleben Ernő.

A harminczkettedik kiadás után Némethől fordította
Dr. Klekner Alajos.

Ára vászonba kötve 1 forint.

Mondások az életkönyvből.

Kijegyzette
Gregus Ágost.

Toldalék.

Mondások a mesékből.

Ára vászonba kötve 1 forint.

Fáy András
összes beszélei.

Három kötet.

Ára fűzve 4 forint 80 kr.

Royal Thridace
és a
Veloutine-szappan
FELTALÁLÓJÁNAK
VIOLETNEK
TOILETTE-SZAPPAN
(Ajánlja a leghíresebb orvosok által)

Rendkívüli előnyei
ötven évi tapasztalat által
KI VANNAK PRÓBÁLVA.

VIOLET
225, rue Saint-Denis, PARIS

CAPILLINE
ujjan feltalált szer a
fejekkelvél és a hajak kihullása ellen
VIOLET, 225, rue St-Denis, PARIS

Nyarálókba, utazásra és Sport-cikkre.

Durrans nélküli Flobert-fegyver czél- és maddé lövészhez ft 7, 10, 12, 24. Flobert-pisztoly ft 6-14. Caisson nélküli légiállvány golyóval és nyílal ft 7.80. Vas csatlakozás kinyitószerkezettel ft 3-5. Jólétező csatlakozás mosárási ft 10. Kemény fa kuglizás habok ft 2.50. Lignum-sancium golyó 1.50-4. Hidraulikus hordozható italok megmunkálása ellen 1.00. Önműködő dugaszoló - 80-3. Szobapadló-fényezés doboza - 70. Dvátos hosiú mogramm fehéremelű íróhegy - 80-1.00. Ragasztószerszám, porcelánhoz - 85. Önműködő egérfogó több egérfogó - 70-1. Jólétező melletti fogkefék 30. 70 kr. Torpedó a betört durranással elriasztja ft 5. Virágharag - 40. Acéldíszák leve ft 10. Ártáshoz - 70-1.4. Anyáknak önműködő szeptat-ívég 1.50. Ismert angol fegyvergyártó 3. Allövés- és anyanyelcsakendő 1.80-4. Fecskendő szerelvényben nyomó-szerkezettel 3.50. Reichard lámpa-gyújtószerszám, gyermekkel nélkülötlenül 1.80-2.50. Serpenyő hozzá 1. - Erős gyermekkecske eményű fehér és barnaszínbén 8-14. - Uj gyermekkecske-kocsi ft 15.

Horoghalászat kellekkel.
Tornaczközök. Másokozó 5.80-8.80. Köthetőgép 8.20. Trapez ruddal 8.50. Trapez karokkal 8.50. Tejes tolnakészítők szakkalval és ábrákkal ft 25. Gyermekhintá ft 9. Tornagolyó 1.50. Lóval tolnakészítők 8-10. - Két vivőkészlet: kard, kesztyű, fűző ft 3.50. Súlyos athleta bot 2.50-6. - Athleta box kesztyű 4 db ft 8. Indiai fűzőgép hinta-ágy 2.70, 4.50, 6.50. Széjjelfűzőgép 14.50. Saines lampionok kertünnepélyekhez 20, 30, 40 kr. Papir léghajó - 75, 12-2. Tartós háromkerékű gyermek-velocipedek 22.50, 27-31.50.

Angol disznóbőr nyereg ft 15-35. Egyes szarűkandár 2.85-4. - Kettős szarűkandár 4.80-8. - Kenyél-szárjak 2.50-3.50. Kenyélvasak 1.60-2.50. Birtonsági rugóval kenyélvasak ft 17. Nyereghejtő ft 2-7. Uj levegő önműködő szorítóval ft 7. Izasztó 2.75-6. - Fehér mosható izasztó 4.50. Zablat 1.80-3. - Dvátos nagy karbidérenzá 1.50. Felcsatolható sarkanyó ft 2. Lovagló-kamranál világos és sötét bőrből 4.50-4. - Rhinocerosbőr ontor lödömítőshoz - 60-3. - Nyereg 1. dabus 85 kr. Fegyver ideánszűnyeg öltő ft 6. Lelőttiró kerény 90 kr. Uj drót lövőkaró 1.15. Ruzanyai lövés szemből 2. - Kocsibőr- és szerszámipuhító szőr - 50-1. - Nubian Bileking-bőrcsák - 80. Öbörkocsi szándékhoz 1. - Ré, ezüst és egyéb ércműanyag per 15-50 kr.

Vadászat összes kellekkel.
Az egységesség fenntartásához D. Fegyver párti tartós szerszámok tiszta ültő szerszámok önkiszáráshoz 2 4 6 8 10 mezeslyes ft 7, 10, 12, 14, 50, 17.

Legjobb bőrdő és sződa csomagja 2. - Vízszűrő egységességel víz tisztításához 2.50, 3.50, 5. - Italhűtő medence 1.60, 2.50, 2.75. Fegyverkiszűző gép receptekkel 8 6 12 adagra ft 7.50, 11.50, 16.50. Kétféle fagyfűző ft 15-21. Vaj készítő vas hajókészítő 4.50. 5.50. Vaj- és sajt-tényérek üvegfedélvel 1-5. - Sodrony ételborító legyek ellen - 50-1.30. Ezret és olasztartó 1.50-10. - Új borsósző asztala, a bors erje nem pá.

Dohányzóknak Egész vas dohányzókérekkel, két késsel, székletes 18. - Vágo-gép fogas (ajánlatos) 1. - Dohányzó, melyben a dohány, nyirkosan marad 4.50-6. - Hibátlan tájékepa, Rákóczy-forma, szépen szivódó, erist kupakkal 8. - Pipe csomópontú egységességű fapipa 1.-1.30. Legjobb Honlón készült cigarettá-papír szópokéval három nagyságban, rajz szerint 100-35 kr. - Automát cigarettakészítő és csinos dohányszecské, a fedél egyszerű betétséve által kész cigarettá nyernék 2. - Köszegeknek tartós rezonáns kibírdetési dob ft 15. Postásiska két kulcsal 8-10.50.

Meg nem felelő tárgyakat visszavessz, rendeléményhez képes árjegyzéket mellékel

KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

A balatonfüredi fürdő-idény

május 20-án nyitattik meg.

Balaton-Füred enyhe és egyenletes légköri viszonyánál és kitűnő juhsavó-intézeténél fogva különösen ajánlható: **idült légesohurát és tüdőbántalmaknál**; égvényes, sós szénasavas vasas források, és meleg szénasavas fürdő, gőzfürdő s a női és férfi uszodával ellátott balaton-türdői javalvák: gyenge emésztés, idült gyomor- és bélhurut, hasi pozsga, máj- és lép-bajok, aranyér és női bántalmak ellen; továbbá vérszegénység, sápkór és görvélykórnál, általános gyengeség, gerinczagy és idegbántalmaknál.

Rendszeres szőlő-kúra szeptember 1-én kezdődik.

Diszes gyógyterem, elegans éttermek, terrasse, kávécsarnok, fűdött sétány, jó zenekar és színelőadások, bál, tombola, jó restaurató - Károli vezetése alatt - szép és kényelmesen burtozott lakások, posta és távirdai hivatal, jól rendezett gyógyszertár. A szőlők ára június 15-ig 30% olcsóbbak. B.-Füredre vonatkozó ismertetések kaphatók minden könyvkereskedésben és a fürdőben. B.-Füred rövid vázlatá kivántra ingyen megküldetik.

A közlekedés vasuton Budapestről - naponként kétszer - Bécs és Kanizsától Siófokig, innen a Balatonon át 3 óra alatt a "Kisfaludy" gőzhajóval történik; vasuti saison-jegyek 33% kedvezményvel, ezenkívül ünnep- és vasárnapokat megelőző napon Budapestről B.-Füredre és vissza 3 napra érvényes jegyek féláron kaphatók.

A fürdő-intézet rendelő-főorvosa: **Dr. Huray**; urad. orvos: **Gomáhl**. Lakás-megrendelések **Eosi László** igazgatóhoz intézendők B.-Füredre. A b.-füredi ásványvíz fő-raktára Budapestben **Édeskuty L.** m. kir. udv. ásványvíz-szállítónál; s kapható még **Emmerling** és **Rabsch** fűszerkereskedésében.

A fürdőigazgatóság.
(Utányomat nem díjaztatik.) 983

Vidéki előfizetőink mai számunkhoz csatolva veszik, Seetehner J. L. árjegyzéket.

20-ik szám 1883. BUDAPEST, MÁJUS 20. XXX. évfolyam.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG: 6 f. egész évre 12 f. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 6 f. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 3 f. egész évre 6 f. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 3 f. Külföldi előfizetőkhez a postalgó megfizetés nélkül is csatolandó.

ÁBEL ÉS ARANKA.

MESE HÁROM ÉNEKBEN.
ÍRTA
VAJDA JÁNOS.
MÁSODIK ÉNEK.

„Szent Iván nap ide, szent Mihály nap oda, Követem, tisztesség ha nem esik, mondva; Majd csak elviselem, a mit a sors rám mért; Áldja isten hozzám való jó voltáért.”

Ilyen emberséggel szólva gazdájának, Ezzel aztán neki a nagy pusztaságnak. Égető sívanyon, süppedő mocsáron Keresztül botorkál tizenkét határon.

Rászakad az éjjel, nagy a szomja éhe, Fogyatékán a mi kevés pénzecskeje. Sötétek a házak, hanem egy még nyitva; Ablakai sorba mind kivilágítva.

Udvarán nagy állás, kapuja kitárva. Czimbalomszó, ének hallik az utcára. Hátha akad itten valami szerencse? Már csak ő is benéz, hogy buját felejtse.

Étel ital minden asztalon és kártya. Durák, ferbli, s egyéb játék nagyba járja. Helybeli s jövevény, sok utas, vásáros; Mesterember, kalmár, ki vevő, ki áros;

Görögök, czinczárók, vásárookra járók, Dióverő babkár, nagyhasu bojárók; Van itt hajcsár, kinél teli bugyelláris. Előtte a bankban halom arany már is.

Hogy ő is helyet fog az ajtó sarokba, Hát a palack bort ki hozza neki oda? Áthül a vér benne végig egyszerűben. Hiszen ez Aranka! Mit csinál ez itten?

Vendégek közt jár-kel, bort az asztalokra Parancsolat szerint kinek-kinek hordja. Egyik-másik jaj, hogy csipne egyet rajta! Neve mindenütt csak: lellem, eszemadta.

Eleinte menne innen el világgá. Haj, de mikor ugys maga előtt látná! Nem is úgy mint eddig, egyedül magában; Valami himpellér ölelő karjában.

És ha itt marad, hát mi lesz itt belőle? Még utóbb, attól tart, valakit megölne. S azzal is mit érne? - szerelem, szerelem, Egynek öröm, másnak de nagy veszedelem!

Hogy is menne? Mintha ezer mázsa volna; Lába oda volna növe a pallóba. Pedig az egész ház fölfelé forg véle... - No de lám Aranka oda ül melléje.

Szólogatja vigan: „Hóhó, jó barátom! Elszöktél utánam? no jó, megbocsájtom.” És beinti, tolja egy külön kamrába. Hoz elébe egy jó ital bort kupába.

Mert úgy nézzen ám most szemébe, hogy itten A mi retyemotyá, az övé de minden. Hogy utolszor voltak együtt, jöttek érte Kocsival, hogy meghalt fogadós testvére.

Jó, hogy itt van, most már maradjon is vélek. Férfi lesz a háznál, legalább nem félnek. Majd kiadja őt is közeli rokonnak. Különben is, ej mit! - eb ura fakónak!..